

Anton de Kom Universiteit van Suriname Bibliotheek

Universiteitscomplex, Leysweg 86, Paramaribo, Suriname, Postbus 9212
Telefoon (597)464547, Fax (597)434211, E-mail: adekbib@uvs.edu

APPROVAL

NAAM: *Bisau Anthrisha Ishega*

verleent wel niet aan de AdeKUS kosteloos de niet-exclusieve toestemming om haar / zijn Drs. B.Sc. M.Sc. afstudeerscriptie online beschikbaar te stellen aan gebruikers binnen en buiten de AdeKUS.

Plaats en datum, *03 december 2025*

Handtekening *Bisau*

ANTON DE KOM UNIVERSITEIT VAN SURINAME

Faculteit der Juridische Wetenschappen

**DE JURIDISCHE GEVOLGEN VOOR DE ERFGENAMEN
VOOR EN NA DE INWERKINGTREDING VAN HET
NIEUW BURGERLIJK WETBOEK VAN SURINAME.**

Thesis ter verkrijging van de graad Bachelor of Law (LLB)

Bacheloropleiding Rechten

Anthrisha I. Bisai

Begeleider: mr. N. A. S. Ramnarain

Paramaribo, december 2025

Voorwoord

Voor u ligt de bachelorthesis *“De juridische gevolgen voor de erfgenamen voor en na de inwerkingtreding van het Nieuw Burgerlijk Wetboek van Suriname.”*, geschreven ter afronding van de Bacheloropleiding in de rechtswetenschap ter verkrijging van de titel Bachelor of Laws aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname.

Het afgelopen jaar is voor mij persoonlijk een intensieve periode geweest, waarin ik deze thesis schreef te midden van andere verplichtingen. Werk, familieverantwoordelijkheden, en de veeleisende CDR-colleges over het NBW maakten het soms hectisch. Toch heeft juist deze drukte mij mentaal de kracht gegeven om door te zetten. Het was niet altijd gemakkelijk, maar ik heb geleerd dat toewijding, doorzettingsvermogen en het geloof in het bereiken van mijn doel mij in staat hebben gesteld om, ondanks alles, te bereiken wat ik voor ogen had.

In deze thesis worden de juridische gevolgen van de invoering van het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) onderzocht, specifiek met betrekking tot erfgenamen bij de wettelijke verdeling van nalatenschappen. De keuze voor dit onderwerp is mede ingegeven door praktijkervaringen binnen in een notariskantoor, waar duidelijk werd hoe complex de afwikkeling van nalatenschappen in de praktijk kan zijn. De veranderingen in het erfrecht raken velen, niet alleen juridisch, maar ook emotioneel en sociaal. Het was voor mij daarom belangrijk om deze transitie kritisch te analyseren, met oog voor de bescherming van kwetsbare erfgenamen, zoals kinderen en de langstlevende partner.

Graag wil ik mijn thesisbegeleider mr. N. Ramnarain en medebeoordelaar mr. J. Foort bedanken voor hun waardevolle feedback en ondersteuning. Tevens dank ik de professionals die hun inzichten deelden via de vragenlijsten.

Tot slot draag ik deze thesis op aan mijn familie, die mij altijd heeft gesteund.

Paramaribo, december 2025
Bisai, Anthrisha I.

Lijst van gebruikte afkortingen

Art.	Artikel
Artt.	Artikelen
CDR	Stichting Centrum voor Democratie en Rechtspleging
DNA	De Nationale Assemblee
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden
FW	Faillissementswet
HR	Hoge Raad
IVRK	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
jo.	Juncto
MULO	Meer Uitgebreid Lager Onderwijs
NBW	Nieuw Burgerlijk Wetboek
NJ	Nederlandse Jurisprudentie
OBV	Ouderlijke boedelverdeling
OBW	Oud Burgerlijk Wetboek
WV	Wettelijke verdeling

Inhoudsopgave

Voorwoord	
Lijst van gebruikte afkortingen	
Inleiding	5
1. Het wettelijke erfrecht van de nalatenschap onder het oud Burgerlijk Wetboek (OBW) van Suriname	10
1.1. Inleiding	10
1.2. Het Oud Burgerlijk Wetboek van Suriname en ontwikkelingen	10
1.4. De legitieme portie	17
1.5. De som ineens in het OBW	19
1.6. De rechtspositie van de erfgenamen onder het OBW	20
1.7. De saisine en schulden onder het OBW	24
2. De Wettelijke Verdeling van de Nalatenschap onder het Nieuw Surinaams Burgerlijk Wetboek (NBW) (vanaf 1 mei 2025)	27
2.1. Inleiding	27
2.2. Het Nieuw Burgerlijk Wetboek van Suriname	27
2.2.1. Het nieuwe versterkerfrecht en het ‘langstlevende al’	28
2.2.2. Echtgenoten zonder het ‘langstlevende al’	29
2.3. Erven uit eigen hoofde of bij plaatsvervulling	30
2.3.1. Rangorde van erfgenamen	32
2.4. Wilsrechten en bescherming van erfgenamen	33
2.4.1. Doel en karakter van de wilsrechten	33
2.4.2. Uitoefening en procedurele waarborgen	36
2.5. De som ineens in het NBW	38
2.6. De rechtspositie van de erfgenamen onder het NBW	39
2.7. De saisine en schulden onder het NBW	42
3. Voor- en nadelen van de wettelijke verdeling voor erfgenamen onder het Nieuw Burgerlijk Wetboek	44
3.1. Inleiding	44
3.1.1. Historisch perspectief en het belang van De Visser-Harms	44
3.2. Evaluatie van de wettelijke verdeling onder het NBW	45
3.3. Verruiming van plaatsvervulling onder het NBW	45
3.4. De effectiviteit van wilsrechten als beschermingsmechanisme	46
3.5. De som ineens in het OBW en NBW	48
3.6. De rechtspositie van erfgenamen onder het OBW en NBW	48
Conclusie	
Aanbeveling	
Bronvermelding	

Inleiding

Het erfrecht in Suriname regelt de verdeling van de nalatenschap van een overledene, waarbij wettelijke bepalingen en testamentaire beschikkingen bepalend zijn.¹ Dit rechtsgebied heeft directe gevolgen voor erfgenamen zoals kinderen, ouders en de langstlevende echtgenoot, die aanspraak kunnen maken op een deel van de nalatenschap. De wettelijke verdeling, oftewel de erfopvolging bij versterf, is cruciaal, omdat het bepaalt wie welke rechten heeft en in welke mate de erfenis wordt verdeeld.

Met de inwerkingtreding van het Nieuw Surinaams Burgerlijk Wetboek op 1 mei 2025, worden ingrijpende wijzigingen doorgevoerd in het erfrecht.² Een belangrijke wijziging is dat de regeling rond de legitieme portie, die kinderen beschermdde doordat zij hun erfdeel direct konden opeisen, onder het Nieuw Burgerlijk Wetboek is komen te vervallen.³ Deze wijziging beoogt de stabiliteit van gezinnen en de financiële zekerheid van de langstlevende echtgenoot te waarborgen, met name voor oudere of kwetsbare personen.⁴ Tegelijkertijd roept het nieuwe wettelijk kader vragen op over de bescherming van de rechten van kinderen en de gelijkheid in de verdeling van het vermogen.

De aanleiding voor het schrijven van deze thesis is mijn ervaring op het notariaat, waar ik dagelijks met het erfrecht in aanraking kom. Het is van groot belang goed op de hoogte te zijn van veranderingen in de wetgeving, zodat de juiste juridische begeleiding kan worden geboden aan erfgenamen en andere betrokkenen.

De nadruk in deze thesis ligt op de wettelijke verdeling van nalatenschappen, hoewel het erfrecht in de praktijk een breed scala aan regelingen omvat, waaronder testamentaire bepalingen. In de praktijk spelen echter ook andere aspecten een belangrijke rol, die invloed kunnen uitoefenen op de toepassing van de wettelijke verdeling. Hierbij kan worden gedacht

---

¹ Erfrecht 2021, p. 1.

² Resolutie 2909/25.

³ Art. 13 lid 2, boek 4 NBW; art. 940-956 OBW.

⁴ NBW, MvT boek 4, p. 58 en 59.

aan bloedverwantschap, de rechtspositie van erfgenamen, de wijze van aanvaarding of verwerping van de nalatenschap, de aansprakelijkheid voor schulden en het effect van informele relaties, zoals een concubinaat of levensgezel.

Deze factoren kunnen bepalend zijn voor wie als erfgenaam wordt aangemerkt, hoe de erfenis wordt verdeeld en onder welke voorwaarden dit plaatsvindt. Daarom richt deze thesis zich op de kern van de wettelijke verdeling: wanneer deze van toepassing is, welke voorwaarden gelden, hoe het erfrecht de onderlinge verhouding tussen erfgenamen regelt en welke juridische gevolgen hieruit voortvloeien.

Deze verandering maakt het noodzakelijk voor juristen, notarissen, rechters en advocaten om zich goed te verdiepen in de nieuwe wetgeving en de impact daarvan op de praktische uitvoering van het erfrecht. Het is dan ook belangrijk te onderzoeken hoe de wettelijke verdeling van nalatenschappen is geregeld onder zowel het oud als het Nieuw Burgerlijk Wetboek van Suriname, en welke implicaties deze wijziging heeft voor de erfgenamen.

De centrale vraag die in deze thesis wordt onderzocht, is:

Wat zijn de juridische gevolgen van de invoering van het Nieuw Surinaams Burgerlijk Wetboek voor de rechtspositie van de erfgenamen voor wat betreft de wettelijke verdeling van nalatenschappen?

Om deze vraag te beantwoorden, worden drie deelvragen onderzocht die samen een volledig beeld geven van de transitie in het erfrecht van Suriname:

1. *Hoe werd de wettelijke verdeling van de nalatenschap geregeld onder het oud Burgerlijk Wetboek van Suriname?*
2. *Hoe is de wettelijke verdeling van de nalatenschap geregeld onder het Nieuw Burgerlijk Wetboek van Suriname?*
3. *Wat zijn de voor- en nadelen van de invoering van het Nieuw Surinaams Burgerlijk Wetboek voor erfgenamen met betrekking tot de wettelijke verdeling?*

Door deze deelvragen te beantwoorden, zal deze thesis niet alleen inzicht bieden in de veranderingen binnen het erfrecht, maar ook de praktische gevolgen daarvan voor de

erfgenamen belichten, zowel voor als na de inwerkingtreding van het Nieuw Burgerlijk Wetboek van Suriname. Dit onderzoek zal bijdragen aan een beter begrip van de implicaties van de nieuwe wetgeving, zowel vanuit juridisch perspectief als voor de dagelijkse praktijk van de betrokkenen bij de verdeling van nalatenschappen.

Juridische relevantie

De juridische relevantie van deze thesis ligt in de directe gevolgen die de herziening van het Surinaamse erfrecht heeft voor de rechtspraak. Door de wetswijzigingen in het Burgerlijk Wetboek is met name de positie van de langstlevende echtgenoot versterkt, wat leidt tot een gewijzigde verdeling van nalatenschappen. Deze veranderingen zijn juridisch relevant, omdat zij het bestaande erfrechtelijke kader fundamenteel aanpassen en daarmee directe invloed uitoefenen op de rechten van erfgenamen, de interpretatie van testamenten en de afhandeling van geschillen rondom erfenissen. Bovendien brengt de herziening van de ouderlijke boedelverdeling nieuwe juridische vraagstukken met zich mee, zoals de bescherming van kinderen als erfgenamen en de rol van testamentaire vrijheid binnen het nieuwe systeem. Deze ontwikkelingen dwingen juristen, notarissen, rechters en advocaten ertoe hun werkwijze aan te passen en de nieuwe wetgeving grondig te bestuderen. Daarmee is deze thesis juridisch relevant voor zowel de rechtspraak als de rechtsvorming in Suriname.

Wetenschappelijke relevantie

De wetenschappelijke relevantie van deze thesis ligt in de bijdrage die het onderzoek levert aan het juridisch-wetenschappelijke debat over hervormingen in het erfrecht. De herziening van het Surinaamse erfrecht biedt namelijk een unieke kans om te analyseren hoe wetgeving invloed heeft op de verdeling van rechten en verantwoordelijkheden binnen familieverhoudingen. Door te onderzoeken in hoeverre de wetswijziging de balans tussen de belangen van de langstlevende echtgenoot en andere erfgenamen beïnvloedt, draagt deze studie bij aan een dieper wetenschappelijk begrip van erfrechtelijke systemen. Daarnaast maakt dit onderzoek vergelijkend juridisch onderzoek mogelijk met andere landen, wat relevant is voor de ontwikkeling van theoretische modellen en praktische

toepassingen binnen het erfrecht. De bevindingen kunnen daarmee niet alleen het Surinaamse rechtssysteem verder helpen ontwikkelen, maar ook breder bijdragen aan de internationale rechtswetenschap. De wetenschappelijke relevantie is dus gelegen in zowel de theoretische verdieping als de vergelijkende en praktische inzichten die deze thesis oplevert.

Maatschappelijk relevantie

De maatschappelijke relevantie van deze thesis bestaat uit het bijdragen aan een beter begrip van de manier waarop recente hervormingen in het Surinaamse erfrecht invloed hebben op het dagelijkse leven van burgers. Door te analyseren hoe de nieuwe wettelijke regels rond de verdeling van nalatenschappen in de praktijk functioneren, levert dit onderzoek een concrete bijdrage aan het maatschappelijk debat over financiële zekerheid, familierelaties en sociale rechtvaardigheid. De thesis richt zich in het bijzonder op de nieuwe wettelijke verdeling, waarbij de positie van de langstlevende echtgenoot wordt versterkt. Dit kan zorgen voor meer financiële stabiliteit voor deze groep, maar roept tegelijkertijd vragen op over de rechten van kinderen als erfgenamen en de eerlijkheid van de vermogensverdeling binnen het gezin. Door deze maatschappelijke spanningen en gevolgen te belichten, biedt de thesis waardevolle inzichten voor zowel beleidsmakers, de rechtspraktijk en burgers. Daarmee draagt zij bij aan een bredere maatschappelijke discussie over solidariteit, zorg en rechtvaardigheid binnen familieverbanden in het licht van het vernieuwde erfrecht.

Methode van onderzoek

In deze thesis wordt een kwalitatieve onderzoeksmethode toegepast, waarbij juridisch-dogmatisch onderzoek, praktijkgerichte vragenlijsten en literatuurstudie worden gecombineerd om een diepgaand inzicht te verkrijgen in de impact en toepassing van het gewijzigde Surinaamse erfrecht. Allereerst wordt de nieuwe wetgeving geanalyseerd om de doorgevoerde veranderingen en hun gevolgen voor de rechten van erfgenamen en de positie van de langstlevende echtgenoot in kaart te brengen. Vervolgens worden vragenlijsten verspreid onder juristen, advocaten en notarissen met praktijkervaring in erfrechtelijke aangelegenheden, met vragen over uiteenlopende thema's die in deze thesis

aan bod komen. Deze aanpak heeft als doel om inzicht te verkrijgen in de praktische implicaties van de wetswijzigingen. Tot slot wordt literatuuronderzoek verricht om de juridische context verder te verdiepen en de theorie aan te vullen met bestaande inzichten. Door deze gecombineerde methoden ontstaat een breed en diepgaand inzicht in de interpretatie en toepassing van de nieuwe erfrechtelijke bepalingen.

Hoofdstukken indeling

Deze thesis is opgebouwd uit drie hoofdstukken, die elk een ander aspect van de wettelijke verdeling van de nalatenschap behandelen.

Hoofdstuk 1 behandelt de wettelijke verdeling zoals die is geregeld in het oud Burgerlijk Wetboek.

In hoofdstuk 2 wordt de wettelijke verdeling onder het Nieuw Burgerlijk Wetboek geanalyseerd, waarbij aandacht wordt besteed aan de wijzigingen en vernieuwingen ten opzichte van het oude recht.

Hoofdstuk 3 richt zich op de voor- en nadelen van de wettelijke verdeling in het Nieuw Burgerlijk Wetboek, specifiek vanuit het perspectief van de erfgenamen.

De thesis wordt afgesloten met een conclusie en een korte aanbeveling.

1. Het wettelijke erfrecht van de nalatenschap onder het oud Burgerlijk Wetboek (OBW) van Suriname

1.1. Inleiding

Het erfrecht in Suriname is sinds de invoering van het Oud Burgerlijk Wetboek (OBW) in 1869 door verschillende wetswijzigingen in de loop der jaren aangepast, maar de basisprincipes zijn lange tijd onveranderd gebleven. Dit hoofdstuk biedt een overzicht van het oud erfrecht, zoals vastgelegd in het OBW, en de manier waarop nalatenschappen wettelijk worden verdeeld. De verdeling van de erfenis is gebaseerd op bloedverwantschap en huwelijk, waarbij de langstlevende echtgenoot en de kinderen de eerste groep erfgenamen zijn. Het erfrecht is vanaf de invoering van het OBW niet volledig veranderd, maar door verschillende wetswijzigingen – met name in 1934, 1963 en 1972 – zijn er aanpassingen doorgevoerd die de rechten van bepaalde groepen erfgenamen, zoals kinderen, adoptiekinderen en de langstlevende echtgenoot, hebben beïnvloed.⁵ In dit hoofdstuk wordt de wettelijke verdeling van nalatenschappen en de rangorde van erfgenamen toegelicht, evenals de fundamentele principes die het oud erfrecht in Suriname bepalen, een systeem dat vanaf 1 mei 2025 plaatsmaakt voor een nieuwe regeling.

1.2. Het Oud Burgerlijk Wetboek van Suriname en ontwikkelingen

Het oud Burgerlijk Wetboek van Suriname trad in 1869 in werking. Sinds de invoering ervan hebben door de jaren heen verschillende wijzigingen plaatsgevonden met betrekking tot de wettelijke verdeling van nalatenschappen. Hieronder volgt een korte toelichting op deze veranderingen om inzicht te krijgen in de rechtsontwikkeling op dit gebied.

In 1869 werd het Surinaams Burgerlijk Wetboek ingevoerd, en artikel 861 vormde de basis voor het wettelijk erfrecht.⁶ Dit artikel bepaalt:

"Tot de erfenis worden door de wet geroepen:

1. De wettige en de natuurlijke bloedverwanten, volgens de hierna vastgestelde regelen;

---

⁵ Veira 2023, p. 211.

⁶ G.B. 1868 no. 14.

2. Bij gebreke van dezen, de langstlevende echtgenoot. Bij gebreke van bloedverwanten en van eenen overblijvenden echtgenoot, vervallen de goederen aan den lande, onder den last om de schulden te voldoen, voor zoover de waarde dier goederen toereikend is."

Het erfrecht was vooral gebaseerd op het principe dat het naaste bloed erft, zoals vastgelegd in artikel 343 van het Burgerlijk Wetboek.⁷ Bloedverwantschap werd bepaald op basis van directe afstamming of gemeenschappelijke stamvaders, met een erfrens tot de twaalfde graad, waarbij de langstlevende echtgenoot slechts erfde wanneer er geen bloedverwanten waren.⁸ De echtgenoot hoefde niet te bewijzen dat er geen bloedverwanten waren, maar kon de erfenis aanvaarden zolang er geen bloedverwant aanspraak maakte. Als er geen bloedverwanten of echtgenoot waren, ging de erfenis naar de Staat, maar de Staat moest via een rechterlijke uitspraak in bezit worden gesteld en alleen de schulden voldoen als de nalatenschap dit toeliet.⁹

In 1934 werd een belangrijke wijziging in het erfrecht doorgevoerd: de langstlevende echtgenoot werd toegevoegd aan de eerste groep erfgenamen, samen met de wettige kinderen van de erflater.¹⁰ Hiermee werd het huwelijk gelijkgesteld aan bloedverwantschap als juridische basis voor erfrechtelijke aanspraken. Artikel 861 OBW werd aangepast naar: *"Tot de erfenis worden door de wet geroepen de wettige en de natuurlijke bloedverwanten en de langstlevende echtgenoot, volgens de hierna vastgestelde regelen; Bij gebreke van bloedverwanten en van eenen overblijvenden echtgenoot, vervallen de goederen aan den lande, onder den last om de schulden te voldoen, voor zoover de waarde dier goederen toereikend is."*¹¹

Dit betekende dat de erfenis toekwam aan de wettige en natuurlijke bloedverwanten en de langstlevende echtgenoot. Als zowel bloedverwanten als een echtgenoot ontbraken, verviel de erfenis aan de Staat, die verplicht was de schulden te voldoen, mits de waarde van de nalatenschap dit toeliet.¹²

De wetswijziging van 1963, vastgelegd in *G.B. 1963 no. 24* en *G.B. 1963 no. 71*, bracht geen veranderingen in de wijze van verdeling van nalatenschappen, maar had wél een belangrijke

---

⁷ Veira 2023, p. 43.

⁸ Veira 2023, p. 43.

⁹ Veira 2023, p. 43.

¹⁰ G.B. 1934 no.30; Veira 2023, p. 167.

¹¹ Veira 2023, p. 167; Veira 2006, p. 105.

¹² Veira 2023, p. 168.

impact op de kring van erfgenamen.¹³ In het bijzonder werd de erfrechtelijke positie van kinderen geboren uit een ongehuwde moeder aanzienlijk verbeterd.¹⁴ Waar deze kinderen voorheen als “onwettig” golden en beperkt erfgenaam konden zijn, werd in 1963 wettelijk vastgelegd dat de moeder niet langer verplicht was haar kind te erkennen om erfrechtelijke gevolgen te doen ontstaan.¹⁵

Hierdoor werd het onderscheid tussen wettige en onwettige kinderen op erfrechtelijk vlak in belangrijke mate opgeheven. Kinderen die buiten het huwelijk zijn geboren, mits niet verwekt in overspel of bloedschande, verkregen in beginsel gelijke erfrechten ten opzichte van hun moeder als kinderen geboren binnen het huwelijk. Deze hervorming vormde een belangrijke stap richting gelijke behandeling, maar gold in deze fase uitsluitend voor de moederlijn.¹⁶

Tegelijkertijd werden ook de erkenningsregels versoepeld, waaronder de verlaging van de minimumleeftijd voor erkenning van 19 naar 18 jaar.¹⁷ Hierdoor werd het voor vaders eenvoudiger om buitenechtelijke kinderen te erkennen, wat op zijn beurt leidde tot een vergroting van het aantal kinderen dat erfrechtelijk gerechtigd was aan vaderszijde, mits zij rechtsgeldig waren erkend.¹⁸ Er bleef echter een belangrijke uitzondering bestaan voor kinderen die waren vastgesteld als verwekt uit overspel of uit een verboden graad van bloedverwantschap. Deze kinderen bleven uitgesloten van het erfrecht. De volledige erfrechtelijke gelijkstelling van natuurlijke kinderen ten opzichte van wettige kinderen via zowel de moeder als de vader werd uiteindelijk gerealiseerd op 25 maart 2000 (S.B. 2000 no. 6).¹⁹

De wetwijzigingen van 1 juli 1972, vastgelegd in *G.B. 1972 no. 60* en *G.B. 1972 no. 62*, brachten een aanzienlijke uitbreiding van de kring van erfgenamen in het Surinaams erfrecht.²⁰ Deze hervormingen versterkten de rechtspositie van meerdere groepen kinderen en echtgenoten:

---

¹³ Veira 2023, p. 199.

¹⁴ Veira 2023, p. 200.

¹⁵ Veira 2023, p. 200.

¹⁶ Veira 2023, p. 203.

¹⁷ Veira 2023, p. 200.

¹⁸ Veira 2023, p. 201.

¹⁹ Veira 2023, p. 200.

²⁰ Veira 2023, p. 25; Veira 2023, p. 209.

- Geadopteerde kinderen werden voortaan erfrechtelijk volledig gelijkgesteld aan wettige kinderen. Dit betekende dat zij op gelijke voet met biologische kinderen konden erven van hun adoptieouders.²¹
- Natuurlijke kinderen, inclusief die geboren uit overspelige relaties of binnen een verboden bloedverwantschap, verkregen het recht om van hun moeder te erven. Voorheen waren zij op dat vlak vaak uitgesloten of beperkt in hun rechten.²²
- De mogelijkheid voor natuurlijke kinderen om ook van hun vader te erven werd verruimd. Zo konden zelfs kinderen uit overspel, mits zij na echtscheiding door hun vader werden erkend, erfgenaam worden.²³

Daarnaast had de wetwijziging ook gevolgen voor de erfrechtelijke positie van echtgenoten:

- Het aantal mogelijke langstlevende echtgenoten nam toe, doordat personen die eerder overspel hadden gepleegd, na een echtscheiding konden huwen met de persoon met wie zij het overspel hadden gepleegd. Hierdoor kwamen nieuwe wettige huwelijksrelaties tot stand, met bijbehorende erfrechtelijke gevolgen.²⁴
- Tegelijkertijd werd het aantal echtgenoten in de praktijk kleiner, omdat de gronden voor echtscheiding werden verruimd, wat leidde tot meer ontbindingen van het huwelijk.²⁵

Rond het jaar 2000 werd aangevangen met de herziening van het Surinaamse erfrecht. Deze hervorming begon op 25 maart 2000 met de inwerkingtreding van S.B. 2000 no. 6, waarmee het erfrecht aanzienlijk werd gemoderniseerd.

Volgens het OBW wordt de verdeling van een nalatenschap, wanneer er geen testament is, automatisch geregeld op basis van de wettelijke bepalingen. Deze zogenoemde ab intestato-verdeling houdt in dat de wet bepaalt wie de erfgenamen zijn en in welke volgorde zij aanspraak kunnen maken op de nalatenschap van de overledene.²⁶

Het erfrecht kent enkele belangrijke principes om te kunnen erven of als erfgenaam aangewezen te worden:

---

²¹ Veira 2023, p. 203.

²² Veira 2023, p. 203; art. 341 lid b OBW zoals gewijzigd bij G.B. 1963 no. 24.

²³ Veira 2023, p. 209.

²⁴ Veira 2023, p. 204.

²⁵ Veira 2023, p. 207.

²⁶ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 23.

1. Bloedverwantschap: erfgenamen zijn meestal bloedverwanten van de overledene. Een uitzondering is de langstlevende echtgenoot, die sinds 1934 als gelijkgesteld aan een wettig kind wordt beschouwd.²⁷
2. Gelijke verdeling bij gelijke graad van verwantschap: erfgenamen in dezelfde graad van verwantschap ontvangen een gelijk deel van de nalatenschap, zoals vastgelegd in artikel 880 lid 2 voor kinderen en in artikel 882 OBW voor ouders.²⁸

Er zijn twee hoofdsoorten bloedverwantschap:

- Rechte lijn: verwantschap tussen directe afstammelingen, zoals ouders en kinderen.
- Zijlijn: verwantschap tussen mensen die een gemeenschappelijke voorouder hebben, zoals broers en zussen.

De graad van verwantschap wordt conform artikel 343 lid 2 OBW bepaald door het aantal geboorten dat nodig is om de relatie te traceren. Bijvoorbeeld, de eerste graad is tussen ouders en kinderen (één geboorte), en de tweede graad is tussen broers en zussen (twee geboorten).²⁹

Met de invoering van S.B. 2000 no. 6 op 25 maart 2000 werd een cruciale hervorming doorgevoerd: alle kinderen – geboren binnen het huwelijk (wettige kinderen), buiten het huwelijk, uit overspelige relaties en geadopteerde kinderen – verkregen gelijke erfrechten, waarmee het laatste formele onderscheid tussen wettige en onwettige kinderen werd opgeheven.³⁰ Deze hervorming sloot aan bij internationale normen, zoals het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), dat stelt dat geen enkel kind mag worden gediscrimineerd op basis van geboorte, afkomst of de status van zijn of haar ouders.³¹

1.3. Erven uit eigen hoofde of bij plaatsvervulling

Bij erfopvolging wordt onderscheid gemaakt tussen erven uit eigen hoofde en erven bij plaatsvervulling.

Erven uit eigen hoofde houdt in dat erfgenamen rechtstreeks van de overledene erven op basis van bloedverwantschap, zoals kinderen die van hun overleden ouder erven.

---

²⁷ Art. 880a OBW; Veira 2023, p. 299; Kraan & Jadnanansing 2017, p. 23.

²⁸ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 23.

²⁹ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 23; Veira 2006, p. 92.

³⁰ Veira 2023, p. 269-271.

³¹ Art. 2 lid 1 IVRK.

Plaatsvervulling betekent dat afstammelingen de plaats innemen van een overleden erfgenaam, en dezelfde rechten en rangorde krijgen als de persoon die zij vervangen. Dit wordt geregeld in artikel 869 OBW en betreft onder andere afstammelingen in de rechte lijn (zoals kleinkinderen) en afstammelingen van broers en zussen.³²

Volgens het oud Burgerlijk Wetboek wordt plaatsvervulling primair bepaald door de wet als er geen testament is. De wet kent erfgenamen een bepaalde rangorde toe, te weten:

1. Eerste groep erfgenamen

Dit zijn de wettige en erkende natuurlijke kinderen van de erflater, alsmede de langstlevende echtgenoot. Zij erven gezamenlijk volgens de bepalingen van artikel 880 jo. 880a OBW.

In deze groep is plaatsvervulling onbeperkt mogelijk in de rechte neergaande lijn: als een kind van de erflater is overleden, treden diens kinderen (de kleinkinderen van de erflater) in zijn of haar plaats.³³

2. Tweede groep erfgenamen

Bij het ontbreken van afstammelingen en een echtgenoot erven de ouders en de broers en zussen van de erflater (volgens art. 882–884 OBW). Als een broer of zus van de erflater reeds is overleden, kunnen diens kinderen (neven/nichten van de erflater) in de plaats treden.³⁴

Volgens het oude erfrecht gold het principe van kloving. Dit hield in dat de nalatenschap werd verdeeld in twee helften: een vaderlijke en een moederlijke helft. Elke helft kwam toe aan de verwanten van die betreffende ouder. Volle broers en zussen konden uit beide helften erven, terwijl halfbroers en -zussen slechts uit één helft erven. Dit systeem kon leiden tot een ongelijke verdeling van de erfenis.³⁵

In het huidige erfrecht is het principe van kloving afgeschaft. Iedereen erft nu uit eigen hoofde, op basis van de graad van verwantschap, ongeacht of het een volle of halfverwant betreft. Dit

---

³² Kraan & Jadnanansing 2017, p. 24-25.

³³ Art. 870 lid 1 OBW; Kraan & Jadnanansing 2017, p. 25.

³⁴ Art. 872 OBW; Kraan & Jadnanansing 2017, p. 26.

³⁵ Art. 878 jo. 879 OBW.

onderwerp wordt verder toegelicht in hoofdstuk 2.

3. Derde groep erfgenamen

Indien ook ouders, broers en zussen ontbreken, gaat de nalatenschap naar de bloedverwanten in de opgaande lijn van de vaderlijke en moederlijke zijde (volgens art. 881 OBW).

4. Vierde groep erfgenamen

Bij afwezigheid van erfgenamen uit de vorige groepen, erven de zijverwanten van de vaderlijke en moederlijke lijn tot en met de zesde graad (artikel 861 jo. 889 OBW). Binnen deze groep is plaatsvervulling mogelijk, zoals vermeld in artikel 873 OBW, maar alleen voor afstammelingen van overleden broers of zussen van de naaste verwant van de erflater, en alleen als zij niet nauwer dan in de derde graad verwant zijn aan de erflater.³⁶

Als er geen erfgenamen in een van deze groepen zijn, vervalt de nalatenschap aan de Staat conform artikel 889 OBW.³⁷

Voor plaatsvervulling moet men in leven zijn op het moment van overlijden van de erflater en mag men niet onwaardig zijn.³⁸ Onwaardigheid geldt niet altijd als belemmering voor erfgenamen die de plaats van een overleden erfgenaam innemen, wat tot moreel bezwaarlijke situaties kan leiden.³⁹ Bijvoorbeeld, een kleindochter die haar vader vermoordde, zou volgens de regel kunnen erven van haar grootouder, hoewel dit als onwenselijk wordt beschouwd. Dit werd bevestigd in een uitspraak van het *Hof Amsterdam (15 augustus 2002, NJ 2003, 53)*, waar er werd geoordeeld dat een kleinzoon geen recht had op de legitieme portie, omdat hij zijn vader – de zoon van de erflaatster – had vermoord en door de erflaatster in haar testament was uitgesloten. Het hof stelde dat het beroep op de legitieme portie in dit geval in strijd was met de redelijkheid en billijkheid. Ook indien een dergelijke uitsluiting niet expliciet in een testament is vastgelegd, kan op grond van dezelfde rechtsbeginselen worden aangevoerd dat iemand die zich schuldig maakt aan een ernstig misdrijf tegen de erflater geen recht op een erfdeel behoort te hebben.⁴⁰

---

³⁶ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 26.

³⁷ Veira 2006, p. 94.

³⁸ Art. 865 OBW; Kraan & Jadnanansing 2017, p. 17 & 27; Luijten & Meijer 2008, p. 9.

³⁹ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 18-19 & 27.

⁴⁰ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 27; ECLI:NL:GHAMS:2002:AF5771 (Onwaardige kleinzoon) - Het Rechtenstudentje.

Plaatsvervulling is alleen mogelijk als de oorspronkelijke erfgenaam is overleden, en niet wanneer deze onwaardig is verklaard, ontferd is of de nalatenschap heeft verworpen.⁴¹

1.4. De legitieme portie

De legitieme portie, geregeld in de artikelen 940–956 OBW, vormt een wettelijke bescherming voor bepaalde erfgenamen in de rechte lijn (legitimarissen). Zij hebben, ongeacht de inhoud van een testament, altijd recht op een minimaal deel van de nalatenschap.⁴² Dit betekent dat de erflater niet volledig vrij is om zijn vermogen te verdelen zoals hij wil, aangezien zijn keuzes kunnen worden aangetast door het recht op een legitieme portie.

Stel bijvoorbeeld dat een ouder een kind ontferft; dan kan dat kind tóch aanspraak maken op een deel van de erfenis. Dat deel noemen we de legitieme portie. Deze regeling vormt dus een inbreuk op de wilsvrijheid van de erflater en heeft invloed op zowel testamentaire beschikkingen als bepaalde schenkingen die tijdens het leven zijn gedaan.

In het Surinaamse erfrecht wordt, zoals eerder aangegeven, geen onderscheid meer gemaakt tussen wettige en natuurlijke kinderen. Zij hebben allen gelijke erfrechten, waaronder het recht op een legitieme portie. Deze gelijke behandeling vindt steun in het arrest *Marckx vs. België* (13 juni 1979), waarin het Hof oordeelde dat het onderscheid tussen wettige en natuurlijke kinderen, en tussen gehuwde en ongehuwde moeders, in strijd is met artikel 8 en 14 EVRM vanwege het ontbreken van een objectieve en redelijke rechtvaardiging, en dat ieder kind recht heeft op een familierechtelijke relatie en gelijke behandeling binnen het gezin.⁴³

De omvang van deze portie hangt af van het aantal kinderen:⁴⁴

- Bij één kind: recht op de helft van wat hij zou erven bij versterf
- Bij twee kinderen: ieder recht op tweederde van zijn erfdeel
- Bij drie of meer: elk kind krijgt driekwart van zijn erfdeel

---

⁴¹ Art. 1087 OBW.

⁴² Art. 940 OBW.

⁴³ ECLI:NL:XX:1979:AC3090 (Marckx vs. België) - Het Rechtenstudentje.

⁴⁴ Art. 941 OBW.

De echtgenoot is geen legitimaris, maar wél erfgenaam. Hierdoor wordt het erfdeel van de kinderen kleiner, en dus ook hun legitieme portie, wat indirect de testeervrijheid van de erflater vergroot.⁴⁵

Ook schenkingen tijdens het leven tellen mee bij de berekening van de legitieme portie.⁴⁶ In het arrest *Gerechtshof Den Haag 7 november 2018* heeft het Hof geoordeeld dat schenkingen, ook wanneer deze over een langere periode zijn verricht tijdens het leven van de erflater, meegewogen dienen te worden bij de berekening van de legitieme portie. Zodoende heeft de legitieme erfgenaam recht op een vergoeding (inkorting) indien diens erfdeel is verminderd door dergelijke tussentijdse giften. Dit voorkomt dat legitimarissen onrechtmatig worden benadeeld door voorafgaande schenkingen en garandeert eerlijke, even grote behandeling binnen de nalatenschap.⁴⁷

Ouders hebben alleen recht op een legitieme portie als zij volgens de wet tot de nalatenschap geroept worden. Hun portie bedraagt de helft van hun erfdeel, met een minimum van $\frac{1}{8}$ van de nalatenschap.⁴⁸

Grootouders hebben geen gegarandeerd erfdeel en maken zelden aanspraak op een legitieme portie, tenzij er geen andere erfgenamen zijn. Sinds het onderscheid tussen wettige en natuurlijke kinderen is afgeschaft, zijn ook ouders van natuurlijke kinderen gelijkgesteld in hun erfrechten.⁴⁹

De legitieme portie is geen recht op een exact goed, maar een waarderecht binnen de nalatenschap. Toch heeft de legitimaris een bijzondere positie. In twee arresten van de Hoge Raad (*Erven De Jonge* - HR 7 april 1967, NJ 1967, 378 en *Meerzicht* - HR 12 mei 1972, NJ 1973, 53) beslist de Hoge Raad dat een legitimaris die zich beroept op zijn legitieme portie, wordt beschouwd als erfgenaam en dus mede-eigenaar van de goederen in de nalatenschap.⁵⁰ Dit betekent dat de legitimaris meedeelt in waardeveranderingen of -dalingen van de goederen, zoals bijvoorbeeld bij onroerend goed of aandelen. Dat betekent dat hij niet alleen recht heeft op de waarde, maar ook op deelname aan de verdeling van de goederen.⁵¹ Wordt hem alleen een geldbedrag aangeboden, dan mag hij dat weigeren en alsnog zijn legitieme portie in natura opeisen – mits er voldoende

---

⁴⁵ Art. 941 lid 4 OBW; Kraan & Jadnanansing 2017, p. 82.

⁴⁶ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 82.

⁴⁷ ECLI:NL:GHDHA:2018:3117, Gerechtshof Den Haag, 200.207.823/01; Art. 948 OBW.

⁴⁸ Art. 942 OBW jo. art. 882 lid 2 OBW.

⁴⁹ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 84.

⁵⁰ NJ 1967, 378; HR, 07-04-1967 | InView; Standaardarresten erfrecht | Erfrecht voor iedereen.

⁵¹ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 87; Luijten & Meijer 2008, p. 327 en p. 352-353.

goederen beschikbaar zijn.⁵² Hij moet echter wel rekening houden met legaten: het recht op een legitieme portie geeft géén aanspraak op alle goederen van de nalatenschap. De erflater behoudt de vrijheid om legaten toe te kennen, zolang de legitieme portie van de legitimaris niet in gevaar komt.⁵³

De legitieme portie is relevant binnen het hoofdstuk over wettelijke verdeling, omdat het een wettelijke beperking vormt op de testeervrijheid van de erflater en daarmee direct invloed heeft op de verdeling van de nalatenschap.

1.5. De som ineens in het OBW

De vierde afdeling van het oud Burgerlijk Wetboek regelt de onderhoudsplicht van de vader jegens zijn natuurlijke, niet-erkende kind. Volgens artikel 342 OBW was de vader verplicht naar draagkracht te voorzien in de verzorging en opvoeding van het kind zolang het minderjarig was, en ook na de meerderjarigheid indien het kind door geestelijke of lichamelijke gebreken niet in staat was zichzelf te onderhouden.

Deze onderhoudsplicht kon via de kantonrechter worden afgedwongen (art. 342a OBW), op verzoek van het kind, de moeder of het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. De rechter kon daarbij een periodieke uitkering opleggen, of – indien de omstandigheden dat rechtvaardigden – een som ineens toewijzen (art. 342b OBW). Deze som gold als een eenmalige voorziening voor onderhoud in plaats van een uitkering over een langere periode.

Specifiek bij het overlijden van de vader voorzag artikel 342i OBW in een afzonderlijke regeling. Deze bepaalde dat de erfgenamen van de vader uitsluitend konden worden verplicht tot het betalen van een eenmalig bedrag aan het kind, ter voorziening in het onderhoud na diens overlijden. Deze som mocht niet hoger zijn dan het wettelijk erfdeel waarop het kind recht zou hebben gehad als het als natuurlijk erkend kind was aangemerkt. De kantonrechter bepaalde de hoogte van de som op verzoek van het kind of van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken. Dit verzoek moet binnen twee jaar na het overlijden van de vader worden ingediend, op straffe van verval van het recht.

---

⁵² Kraan & Jadnanansing 2017, p. 87.

⁵³ Luijten & Meijer 2008 p. 329.

Hoewel het niet-erkende kind onder het OBW geen erfgenaam was in de zin van het versterferrecht, kon het via artikel 342i OBW toch een vermogensrechtelijke aanspraak maken op de nalatenschap van de vader. Deze aanspraak — de “som ineens” — fungeerde als een onderhoudsrechtelijke correctie die de beschikkingsvrijheid van de erflater beperkte, zonder het versterferrecht wezenlijk te doorkruisen. Daarmee vervult zij een vergelijkbare functie als de legitieme portie, namelijk het waarborgen van een minimumbescherming voor afstammelingen buiten de erfgenamen kring.

1.6. De rechtspositie van de erfgenamen onder het OBW

Een fundamenteel beginsel van het Surinaamse erfrecht is het saisinebeginsel, zoals vastgelegd in artikel 862 OBW. Dit beginsel houdt in dat erfgenamen op het moment van overlijden van de erflater van rechtswege eigenaar worden van de nalatenschap. De overgang betreft zowel de bezittingen (activa) als de schulden (passiva) van de erflater.⁵⁴ Daarmee ontstaat voor de erfgenamen onmiddellijk een juridische band met de nalatenschap, zonder dat een aanvullende handeling vereist is. Deze directe overgang betekent echter niet dat de erfgenaam altijd gebonden is aan deze eigendomsovergang.

De wet biedt erfgenamen de mogelijkheid om een nalatenschap zuiver te aanvaarden, beneficiair te aanvaarden of te verwerpen (artikelen 1071 en 1072 OBW). Totdat de erfgenaam een keuze maakt, geldt de saisine-regel: hij is van rechtswege erfgenaam vanaf het moment van overlijden. Wel kan hij zich beroepen op het recht van beraad (artikel 1051 OBW), waarmee hij een termijn van twee maanden krijgt om te beslissen hoe hij met de nalatenschap omgaat. Deze termijn kan, indien nodig, met toestemming van de kantonrechter worden verlengd. Tijdens deze beraad periode mag hij de nalatenschap onderzoeken zonder dat hij geacht wordt een keuze te hebben gemaakt.

Gedurende de beraad termijn is de erfopvolging "gepauzeerd", wat betekent dat gedurende deze termijn de erfgenaam tijdelijk niet aansprakelijk is voor schulden en er geen rechterlijke vonnissen tegen hem kunnen worden geëffectueerd.⁵⁵ Wel kan de erfgenaam bepaalde handelingen

---

⁵⁴ Veira 2006, p. 92.

⁵⁵ Art. 1053 OBW.

verrichten, zoals het verkopen van onroerende goederen die niet bewaard kunnen blijven, met toestemming van de kantonrechter.⁵⁶

Na de beraad termijn kunnen belanghebbenden de erfgenaam dwingen een keuze te maken.⁵⁷ Als de erfgenaam weigert of niet verschijnt, wordt hij geacht de erfenis zuiver te hebben aanvaard. Dit voorkomt dat de afwikkeling van de nalatenschap onterecht wordt vertraagd.⁵⁸

Het zuiver aanvaarden van een nalatenschap kan nadelige gevolgen hebben wanneer blijkt dat de schulden de bezittingen overstijgen. Daarom is een zorgvuldige afweging essentieel bij het nemen van deze beslissing, vooral wanneer de omvang van de schulden of de inhoud van een mogelijk onbekend testament nog niet volledig bekend is.⁵⁹ Artikel 1080 OBW biedt drie mogelijkheden om terug te komen op een zuivere aanvaarding:

1. Dwang: als de erfgenaam onder ernstige bedreiging heeft gehandeld.
2. Bedrog: als de erfgenaam door misleiding tot aanvaarding werd gebracht.
3. Een onverwacht testament: als er na de aanvaarding een testament opduikt waardoor de erfenis aanzienlijk minder waard blijkt te zijn dan verwacht.

Wanneer een erfgenaam een nalatenschap zuiver aanvaardt, wordt hij persoonlijk aansprakelijk voor de schulden van de erflater, waardoor schuldeisers zich ook op zijn privévermogen kunnen verhalen.⁶⁰ Om deze aansprakelijkheid te vermijden, kan een erfgenaam ervoor kiezen om de nalatenschap te verwerpen of om deze te aanvaarden onder het voorrecht van boedelbeschrijving, wat in de praktijk beneficiaire aanvaarding wordt genoemd.

Bij beneficiaire aanvaarding wordt de nalatenschap als een apart vermogen behandeld, gescheiden van het privévermogen van de erfgenaam. De erfgenaam is alleen aansprakelijk voor de schulden van de erflater tot de waarde van de geërfde goederen, en zijn privébezittingen blijven beschermd.⁶¹ Dit wordt bevestigd in artikel 1059 lid 2 OBW, waarin staat dat er geen vermenging van schulden plaatsvindt en dat de erfgenaam zelf ook vorderingen op de nalatenschap kan hebben.

---

⁵⁶ Art. 1054 OBW.

⁵⁷ Art. 1056 OBW.

⁵⁸ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 108.

⁵⁹ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 109.

⁶⁰ Art. 1128 OBW.

⁶¹ Luijten & Meijer 2008, p. 508.

Hoewel beneficiaire aanvaarding vaak extra kosten en vertraging met zich meebrengt, wordt in de praktijk bij minderjarige erfgenamen vaak toch zuiver aanvaard. De Hoge Raad heeft echter bepaald dat een zuivere aanvaarding door een voogd de minderjarige niet bindt: de nalatenschap wordt juridisch als beneficiair aanvaard beschouwd.⁶² Dit betekent dat de minderjarige de baten en schulden erft, maar niet met zijn persoonlijk vermogen aansprakelijk is.

Hoewel erfgenamen doorgaans vrij zijn in hun keuze, schrijft de wet voor dat bepaalde groepen erfgenamen verplicht beneficiair moeten aanvaarden. Dit geldt voor:

1. Minderjarigen.⁶³
2. Onder curatele gestelden.⁶⁴
3. Failliet verklaarde personen⁶⁵

De reden hierachter is bescherming tegen financiële risico's. Minderjarigen en onder curatele gestelden moeten worden behoed tegen schulden die zij niet kunnen overzien, terwijl bij faillissement wordt voorkomen dat extra schuldeisers zich op het vermogen van de failliet kunnen verhalen.⁶⁶

Elke erfgenaam kan in principe een nalatenschap aanvaarden of verwerpen. Voor minderjarigen is verwerping echter alleen mogelijk met toestemming van de kantonrechter (art. 458 en 505 OBW). Volgens artikel 1084 OBW moet het verwerpen van een erfenis uitdrukkelijk geschieden door middel van een verklaring die wordt afgelegd ter griffie van het kantongerecht binnen het ressort waar de erfenis is opengevallen. Als een erfgenaam failliet is, kan alleen de curator de nalatenschap verwerpen, mits toestemming van de rechter-commissaris (art. 37 Fw).⁶⁷

Volgens art. 1090 OBW jo. art. 1355 lid 2 OBW kan men geen afstand doen van een erfenis voordat deze is opengevallen en ook de rechten op een nog niet opengevallen nalatenschap kunnen niet worden overgedragen (bijvoorbeeld door verkoop of schenking).⁶⁸

---

⁶² HR 9 september 1988, NJ 1989, 239 (Erven van der Kammer); Kraan & Jadnanansing 2017, p. 110.

⁶³ Art. 458 OBW.

⁶⁴ Art. 505 jo. 458 OBW.

⁶⁵ Art. 37 Faillissementswet.

⁶⁶ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 113.

⁶⁷ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 116.

⁶⁸ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 116.

Art. 1089 OBW bepaalt dat de bevoegdheid om een nalatenschap te verwerpen niet verjaart. Dit betekent dat een erfgenaam die niet op de hoogte is van zijn erfrecht dit niet verliest door tijdsverloop. Crediteuren van de erflater kunnen echter wel het vermogen van de erflater opeisen, en ook crediteuren van de erfgenaam kunnen zich verhalen op de nalatenschap. Als een erfgenaam zich niet uitspreekt over zijn keuze, kunnen mede-erfgenamen via een kort geding afdwingen dat hij een beslissing maakt. In sommige gevallen kan worden aangenomen dat de erfgenaam zijn recht tot verwerping heeft verwerkt.⁶⁹

De nalatenschap wordt dus eerst verdeeld alsof de verwerper niet had verworpen. Daarna wordt zijn erfdeel opnieuw verdeeld, alsof hij nooit had bestaan.⁷⁰ Dit voorkomt dat bepaalde erfgenamen benadeeld worden door de verwerping, terwijl anderen er juist voordeel van kunnen hebben bij een positieve nalatenschap.

Een erfgenaam die een nalatenschap heeft verworpen, kan deze beslissing in twee gevallen herroepen:

1. Herroeping volgens artikel 1083 OBW: een erfgenaam kan de verwerping herroepen zolang de andere erfgenamen de nalatenschap nog niet hebben geaccepteerd (zuiver of beneficiair). Als bijvoorbeeld meerdere erfgenamen zijn benoemd en sommige accepteren de nalatenschap, terwijl een ander verwerpt, wordt aangenomen dat de accepterende erfgenamen automatisch het aandeel van de verwerper verkrijgen, zonder dat een extra handeling nodig is.⁷¹

2. Vernietiging wegens bedrog of dwang: als de verwerping onder invloed van bedrog of dwang heeft plaatsgevonden, kan de erfgenaam deze vernietigen. Dwaling (bijvoorbeeld het onterecht aannemen van schulden) is echter geen geldige reden voor vernietiging. In plaats daarvan kan de erfgenaam gebruikmaken van het recht op beraad of de nalatenschap beneficiair aanvaarden, wat hem de mogelijkheid biedt om de financiële situatie van de nalatenschap zorgvuldig te beoordelen.⁷²

---

⁶⁹ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 116.

⁷⁰ Luijten & Meijer 2008, p. 326.

⁷¹ Kraan & Jadnanansing 2017, p. 119.

⁷² Kraan & Jadnanansing 2017, p. 119-120.

Deze mogelijkheden zorgen ervoor dat erfgenamen niet onterecht benadeeld worden door onjuiste beslissingen of omstandigheden.

Wat zijn de gevolgen van deze verschillende rechtsposities van de erfgenamen in het kader van de wettelijke verdeling?

De verschillende rechtsposities van erfgenamen hebben directe gevolgen voor de werking van de wettelijke verdeling. Hoewel deze verdeling automatisch plaatsvindt bij versterferrecht, beïnvloedt de wijze van aanvaarding of verwerping de uiteindelijke verdeling van de nalatenschap. Stel dat een moeder overlijdt en een langstlevende echtgenoot en twee kinderen nalaat, maar later blijkt dat er aanzienlijke schulden zijn: als de kinderen de nalatenschap zuiver aanvaarden, kunnen zij persoonlijk aansprakelijk worden voor het tekort; kiezen zij voor beneficiaire aanvaarding, dan blijft hun privévermogen gespaard en zijn zij slechts aansprakelijk tot de waarde van de nalatenschap; verwerpen zij de nalatenschap, dan valt hun erfdeel toe aan de andere erfgenamen. De wettelijke verdeling blijft als uitgangspunt van kracht, maar de praktische uitvoering hangt in sterke mate af van de keuzes en de rechtspositie van de erfgenamen.

1.7. De saisine en schulden onder het OBW

Een fundamenteel beginsel van het oud-Surinaamse erfrecht, zoals eerder aangegeven, was het saisinebeginsel, neergelegd in artikel 862 OBW. Dit beginsel, traditioneel verwoord als “Le mort saisit le vif”, hield in dat de erfgenamen van rechtswege, dus onmiddellijk bij het overlijden, de rechtspositie van de erflater voortzetten, inclusief diens rechten, verplichtingen en schulden.⁷³ De erfgenamen werden geacht de nalatenschap onmiddellijk te hebben verkregen, met zowel de baten als de lasten die de overledene op het moment van overlijden bezat. De schulden van de erflater gingen door diens overlijden niet teniet, maar bleven in stand en konden worden verhaald op het vermogen van de erfgenamen, tenzij zij gebruikmaken van het recht op beneficiaire aanvaarding (art. 1059 OBW).

Erfgenamen die een nalatenschap hebben aanvaard, zijn verplicht om naar evenredigheid van hun erfdeel bij te dragen aan de betaling van schulden, legaten en andere lasten (art. 1127 OBW). Zij

---

⁷³ Veira 2006, p. 92.

zijn persoonlijk aansprakelijk voor deze betalingen, maar zolang de nalatenschap onverdeeld is, kunnen schuldeisers hun vorderingen op het geheel verhalen, inclusief hypotheekschulden (art. 1128 OBW). Betaalt een erfgenaam door bijvoorbeeld een hypotheek meer dan zijn aandeel in de gezamenlijke schuld, dan kan hij het te veel betaalde terugvorderen (regres) van de andere erfgenamen, elk naar hun persoonlijke aandeel (art. 1130 OBW). Zo wordt zowel de bescherming van schuldeisers gewaarborgd als de onderlinge verhouding tussen erfgenamen geregeld.

Het huwelijk speelde onder het oude recht eveneens een rol bij de omvang van de nalatenschap. Onder het OBW gold in beginsel de algehele gemeenschap van goederen, waardoor zowel de langstlevende echtgenoot als de nalatenschap gerechtigd waren tot de helft van het gemeenschapsvermogen.⁷⁴ Schulden van de gemeenschap vielen eveneens in beide vermogens.⁷⁵

Met de invoering van het NBW per 1 mei 2025 wordt dit systeem fundamenteel gewijzigd. Het saisinebeginsel blijft bestaan, maar de aansprakelijkheid van erfgenamen wordt aanzienlijk begrensd. Ook het huwelijksvermogensrecht verandert ingrijpend. De algehele gemeenschap van goederen is vervangen door een “*beperkte gemeenschap van goederen*”, tenzij de echtgenoten anders overeenkomen, waarbij vermogen dat vóór het huwelijk tot het privévermogen van een van de echtgenoten behoorde, in beginsel ook na het huwelijk privé blijft.⁷⁶ Hierdoor wordt de omvang van de nalatenschap van de overledene en de positie van de langstlevende echtgenoot duidelijker afgebakend.

De overgangsregeling in de Overgangswet NBW (S.B. 2024 no. 166) bepaalt dat nalatenschappen van personen die vóór 1 mei 2025 zijn overleden volledig naar het oude recht worden afgewikkeld, inclusief het regime van hoofdelijke aansprakelijkheid van erfgenamen. Overlijdt iemand op of na 1 mei 2025, dan geldt uitsluitend het NBW, met de nieuwe regels over aansprakelijkheid en het gewijzigde stelsel van huwelijksgoederenrecht. Deze afbakening volgt met name uit artikel 81 van de Overgangswet, dat bepaalt dat de relevante bepalingen van Boek 4 NBW slechts van toepassing zijn indien de erflater na de inwerkingtreding is overleden. Daarnaast regelen de artikelen 11 en 12 van de Overgangswet de overgang van aansprakelijkheid voor schulden en schade, waardoor bestaande rechtsverhoudingen onder het oude recht blijven vallen. Op deze wijze wordt de

---

⁷⁴ Art. 168 OBW.

⁷⁵ Art. 169 OBW.

⁷⁶ Art. 94 jo 96 NBW.

rechtszekerheid gewaarborgd en wordt voorkomen dat erfgenamen tijdens een lopende afwikkeling van rechtsregime zouden moeten wisselen.

2. De Wettelijke Verdeling van de Nalatenschap onder het Nieuw Surinaams Burgerlijk Wetboek (NBW) (vanaf 1 mei 2025)

2.1. Inleiding

Op dinsdag 13 augustus 2024 heeft De Nationale Assemblée (DNA) met 28 algemene stemmen het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW 2023) aangenomen, samen met een aantal aanverwante wetten zoals de Algemene Termijnenwet, de Handelsregisterwet en het vernieuwde Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Deze aannahme markeert een historisch moment in de rechtsontwikkeling van Suriname, na ruim dertig jaar van voorbereiding door deskundigen, beleidsmakers en maatschappelijke actoren. De behandeling van het Nieuw BW door de Commissie van Rapporteurs kende een intensief traject van twee jaar waarin diverse stakeholders zijn gehoord.⁷⁷ Volgens toenmalige parlamentsvoorzitter Marinus Bee LL.B MSc en commissievoorzitter drs. Dew Sharman is hiermee een belangrijke stap gezet naar het versterken van de rechtszekerheid en het moderniseren van het privaatrecht.⁷⁸

Dit hoofdstuk richt zich op de wettelijke verdeling van nalatenschappen. In het bijzonder wordt gekeken naar de gewijzigde regels rondom erfopvolging en het legitimaire erfrecht, die een centrale rol spelen in de afwikkeling van nalatenschappen. Deze thematische focus laat slechts een klein gedeelte van de volledige hervorming zien, maar belicht wel één van de kernaspecten van het nieuwe erfrecht in Suriname.

2.2. Het Nieuw Burgerlijk Wetboek van Suriname

De wettelijke verdeling vormt een kernbepaling in het nieuwe erfrecht. Het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) onderscheidt drie categorieën partners die relevant zijn binnen het erfrecht: de echtgenoot, de concubinaatspartner en de levensgezel.⁷⁹ De echtgenoot is degene met wie men wettelijk gehuwd is en behoudt de erfrechtelijke rechten van de langstlevende, ook indien de

---

⁷⁷ Nieuw Burgerlijk Wetboek met algemene 28 stemmen goedgekeurd.

⁷⁸ Nieuw Burgerlijk Wetboek met algemene 28 stemmen goedgekeurd.

⁷⁹ Veira 2025.

affectieve relatie is verdwenen of men feitelijk niet meer samenwoont.⁸⁰ De concubinaatspartner is degene met wie men samenleeft “als ware men gehuwd”, mits sprake is van een duurzame, affectieve relatie van ten minste tien jaar, met wederzijdse verzorging, samenwoning en een gemeenschappelijke huishouding.⁸¹ De **levensgezel** daarentegen is een meerderjarige partner met wie men een hechte persoonlijke band onderhoudt; samenwoning is daarbij geen vereiste, maar er moet wel sprake zijn van affectieve betrokkenheid en levensverbondenheid.⁸²

2.2.1. Het nieuwe versterferfrecht en het ‘langstlevende al’

In het nieuwe versterferfrecht verkrijgt de langstlevende echtgenoot van rechtswege alle goederen van de nalatenschap, mits geen scheiding van tafel en bed heeft plaatsgevonden en alle kinderen van de erflater tevens kinderen van de langstlevende echtgenoot zijn.⁸³ Deze regeling wordt aangeduid als het “*langstlevende al*”.⁸⁴ De kinderen verkrijgen in dat geval slechts een geldvordering op de langstlevende ouder ter grootte van hun erfdeel, welke pas opeisbaar is bij diens overlijden of faillissement.⁸⁵

In het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) is de positie van de langstlevende echtgenoot binnen de wettelijke verdeling nader uitgewerkt, met bijzondere aandacht voor de mogelijkheid tot herroeping. Indien de langstlevende echtgenoot de wettelijke verdeling wil herroepen, moet dit plaatsvinden via een notariële akte binnen negen maanden na overlijden van de erflater.⁸⁶ Na deze herroeping ontstaat een gewone nalatenschapsgemeenschap, waarin kinderen (eventueel) opnieuw aansprakelijk kunnen worden voor een tekort, zij het onder dezelfde bescherming van beneficiaire aanvaarding.⁸⁷ De wetgever beoogt hiermee stabiliteit en duidelijkheid te waarborgen; wie flexibiliteit wenst, dient daarvoor bij leven testamentaire voorzieningen te treffen.⁸⁸

---

⁸⁰ Veira 2025.

⁸¹ Art. 4:30b NBW; NBW, MvT Boek 4, p.3.; Veira 2025.

⁸² Veira 2025.

⁸³ NBW, MvT boek 4, p. 7.

⁸⁴ Veira 2025.

⁸⁵ Art. 4:13 lid 3 NBW.

⁸⁶ Art. 4:18 lid 1 NBW.

⁸⁷ Van Mourik & Schols 2021, p. 61.

⁸⁸ Van Mourik & Schols 2021, p. 62.

2.2.2. Echtgenoten zonder het ‘langstlevende al’

Indien er stiefkinderen bestaan, is het “*langstlevende al*” niet van toepassing en deelt de langstlevende echtgenoot de nalatenschap met de kinderen van de overledene.⁸⁹ De wetgever heeft ter bescherming van de langstlevende echtgenoot een aantal gebruiks- en vruchtgebruiksrechten ingevoerd. De langstlevende mag gedurende negen maanden na het overlijden gebruik blijven maken van de gezamenlijke woning en inboedel.⁹⁰ Binnen deze termijn kan hij of zij aangeven vruchtgebruik op deze goederen te willen vestigen, waartoe de erfgenamen wettelijk verplicht zijn mee te werken.⁹¹ Indien de langstlevende behoeftig is, dat wil zeggen: een inkomen heeft dat lager ligt dan het wettelijk minimumloon, kan een verzorgingsvruchtgebruik op andere goederen van de nalatenschap worden ingesteld.⁹² Bij huwelijken die korter dan vijf jaar hebben geduurd en waarbij geen gezamenlijke kinderen bestaan, kan dit vruchtgebruikrecht worden geweigerd wanneer dit onredelijk is jegens de voorkinderen.⁹³

De concubinaatspartner kan de rechter verzoeken om gelijkgesteld te worden met een echtgenoot voor de toepassing van bepaalde erfrechtelijke gebruiksrechten.⁹⁴ Indien de erflater bij leven gehuwd was met een ander, komt de concubinaatspartner geen recht toe op verzorgingsvruchtgebruik.⁹⁵ Wel kan hij of zij het gebruiksrecht van de gezamenlijke woning en inboedel verkrijgen voor een periode van maximaal negen maanden na het overlijden van de erflater. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om het vruchtgebruik van deze goederen te laten vestigen. In dat geval blijft de blote eigendom berusten bij de wettige erfgenamen.⁹⁶

De levensgezel, die niet kwalificeert als concubinaatspartner in de zin van het Burgerlijk Wetboek, heeft uitsluitend recht op gebruik van de gezamenlijke woning en inboedel gedurende negen maanden na het overlijden van de erflater.⁹⁷ In tegenstelling tot de concubinaatspartner komt de levensgezel géén recht op vruchtgebruik of verzorgingsvruchtgebruik toe.⁹⁸

---

⁸⁹ MvT Boek 4, p. 3.

⁹⁰ Art. 4:28 lid 1 NBW; MvT Boek 4, p. 17.

⁹¹ Art. 4:30 lid 1 NBW.

⁹² Art. 4:30 lid 1 jo. 4:30a NBW.

⁹³ Art. 4:32a NBW.

⁹⁴ MvT Boek 4, p. 19.

⁹⁵ Art. 4:30b lid 2 NBW.

⁹⁶ Veire 2025.

⁹⁷ Veira 2025.

⁹⁸ Veira 2025.

Het nieuwe erfrecht kent zogenaamde wilsrechten voor kinderen, die zij kunnen inroepen op het moment dat het risico ontstaat dat een nieuwe partner (stiefouder) van de langstlevende ouder aanspraak kan maken op (een aanzienlijk deel van) de nalatenschap.⁹⁹ De toepassing en reikwijdte van deze wilsrechten wordt verder toegelicht in paragraaf 2.4.

2.3. Erven uit eigen hoofde of bij plaatsvervulling

Een persoon erft uit eigen hoofde wanneer hij op grond van zijn eigen positie binnen de wettelijke erfrechtelijke rangorde tot de nalatenschap wordt geroepen, zoals een echtgenoot en kinderen die ieder een gelijk deel erven.¹⁰⁰ Dit geldt ook voor ouders en broers en zussen van de overledene, waarbij ouders een bijzondere positie innemen: omdat zij in de eerste graad van bloedverwantschap staan (in tegenstelling tot broers en zussen in de tweede graad), hebben zij recht op minimaal een kwart van de nalatenschap. Indien nodig worden de aandelen van de andere erfgenamen evenredig verlaagd om dit aandeel te garanderen.¹⁰¹

Het nieuwe erfrecht heeft hiermee een belangrijke vereenvoudiging aangebracht ten opzichte van het oude systeem van ‘oneigenlijke kloving’ (art. 878 jo. 879 OBW). Waar onder het oude recht de nalatenschap werd verdeeld op basis van de kant van herkomst (vader of moeder), kiest het huidige recht voor een eenvoudigere en evenwichtigere regeling.¹⁰² Daarbij geldt dat volle broers en zussen een dubbel erfdeel ontvangen ten opzichte van halfbroers en -zussen, zonder verdere opsplitsing naar afkomst.¹⁰³

Zoals al eerder aangegeven betekent plaatsvervulling dat iemand erft in de plaats van een oorspronkelijke erfgenaam wiens erfrecht is weggefallen, bijvoorbeeld omdat deze erfgenaam vóór het openvallen van de nalatenschap is overleden, onwaardig is verklaard, ontferd is, de erfenis heeft verworpen of wiens erfrecht anderszins is vervallen.¹⁰⁴ Plaatsvervulling geldt uitsluitend voor afstammelingen van de oorspronkelijke erfgenaam, die hun eigen graad van verwantschap tot de erflater behouden en gezamenlijk het erfdeel van de oorspronkelijke erfgenaam ‘staaksgewijs’

---

⁹⁹ Art. 4:19-22 NBW.

¹⁰⁰ Art. 4:11 lid 1 NBW.

¹⁰¹ Art. 4:11 lid 2 en 3 NBW.

¹⁰² Art. 878 jo 879 OBW.

¹⁰³ Art. 4:11 lid 2 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 33.

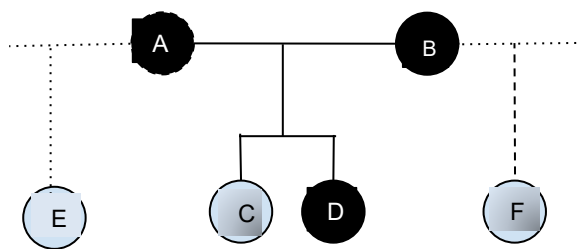
¹⁰⁴ Art. 4:12 lid 1 NBW; Van Mourik e.a. 2002, p. 75-76.

verdelen.¹⁰⁵ Binnen zo'n staak sluit de naaste in graad verder uit en alleen afstammelingen tot en met de zesde graad van bloedverwantschap kunnen via plaatsvervulling erven.¹⁰⁶

In het versterkerrecht (de wettelijke verdeling zonder testament) is plaatsvervulling de regel, terwijl in het testamentair erfrecht plaatsvervulling niet automatisch geldt voor afstammelingen van een benoemde erfgenaam. Een uitzondering vormt de situatie van afstammelingen van een stiefkind dat via testament deelneemt aan de wettelijke verdeling.¹⁰⁷ Opvallend is dat de echtgenoot van een overleden kind (schoonzoon of schoondochter) niet via plaatsvervulling erft; deze kan alleen via een specifieke erfstelling in een testament erfgenaam worden.¹⁰⁸

Daarnaast kan plaatsvervulling optreden bij vervallen verklaring van het erfrecht van een erfgenaam, bijvoorbeeld door het niet nakomen van een last verbonden aan het erfgenaamschap (art. 4:131 lid 1 NBW).¹⁰⁹

CASUS

A, B en D zijn overleden

C = volle broer van D (kind van A en B)

E = halfzus van D via vader A (andere moeder)

F = halfbroer van D via moeder B (andere vader)

Volgens het oude erfrecht wordt de nalatenschap van D in twee gelijke delen gekloofd:

- $\frac{1}{2}$ via de vaderlijke lijn (A)
- $\frac{1}{2}$ via de moederlijke lijn (B)

¹⁰⁵ Art. 4:12 lid 2 NBW.

¹⁰⁶ Art. 4:12 lid 3 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 33.

¹⁰⁷ Art. 4:27 NBW.

¹⁰⁸ Van Mourik & Schols 2021, p. 34

¹⁰⁹ Van Mourik & Schols 2021, p. 34

	C (volle broer)	E (halfzus – vaderszijde)	F (halfbroer – moederszijde)
Vaderlijke helft (½)	✓ Kind van A, deelt met E Berekening: ½ × ½ = ¼	✓ Kind van A, deelt met C Berekening: ½ × ½ = ¼	✗ Geen band met A 0
Moederlijke helft (½)	✓ Kind van B → deelt met F ½ × ½ = ¼	✗ Geen kind van B → 0	✓ Kind van B → deelt met C ½ × ½ = ¼
Uiteindelijke verdeling	¼ + ¼ = ½	¼	¼

In het nieuwe erfrecht wordt niet meer gekloofd. Iedereen erft uit eigen hoofde, op basis van graad van verwantschap.

Erfgenaam	Verwantschap	Aantal delen	Aandeel in de erfenis
C	Volle broer	2	2/4 = ½
E	Halfzus (vaderszijde)	1	1/4 = ¼
F	Halfbroer (moederszijde)	1	1/4 = ¼

2.3.1. Rangorde van erfgenamen

De wet kent een vaste rangorde van erfgenamen. De rechtspositie verschilt per groep en per situatie van aanvaarding (zuiver, beneficiair of verwerping).

De wet (art. 4:10 e.v. NBW) bepaalt de volgorde waarin erfgenamen tot een nalatenschap worden geroepen. In de eerste plaats erven de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot van de erflater samen met zijn kinderen. Indien er geen echtgenoot of kinderen zijn, erven de ouders van de erflater samen met hun broers en zusters. Vervolgens komen de grootouders van de erflater in aanmerking, en als ook zij ontbreken, erven de overgrootouders. Indien een kind, broer, zuster, grootouder of overgrootouder van de erflater is vooroverleden, worden diens afstammelingen bij

plaatsvervulling tot de nalatenschap geroepen. Tot de genoemde bloedverwanten worden uitsluitend degenen gerekend die in familierechtelijke betrekking tot de erflater stonden.

Indien er geen erfgenamen zijn, verkrijgt de Staat de nalatenschap onder algemene titel.¹¹⁰ De Staat is geen erfgenaam en is niet aansprakelijk voor schulden die niet uit de nalatenschap zelf kunnen worden voldaan.

2.4. Wilsrechten en bescherming van erfgenamen

2.4.1. Doel en karakter van de wilsrechten

In het kader van de wettelijke verdeling krijgen kinderen bij het overlijden van een ouder vaak slechts een geldvordering op de langstlevende ouder, terwijl die laatste het volledige bezit van de nalatenschap verkrijgt.¹¹¹ Dit kan tot onvrede of onzekerheid leiden, vooral als de langstlevende opnieuw trouwt of samenwoont. Om kinderen in zulke situaties beter te beschermen, voorziet het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) in zogeheten wilsrechten. De wilsrechten in het nieuwe Burgerlijk Wetboek dienen twee hoofddoelen: het zekerheidsaspect en het affectieaspect. Enerzijds beogen zij te voorkomen dat kinderen na het overlijden van een ouder met lege handen achterblijven; anderzijds dragen zij bij aan het behoud van familiegoederen en erfstukken binnen de bloedlijn. Deze erfrechtelijke instrumenten, vastgelegd in de artikelen 4:19 tot en met 4:22 NBW, beschermen kinderen tegen het zogenoemde stieffamiliegevaar: het risico dat goederen uit de nalatenschap door hertrouwen of samenwoning van de langstlevende ouder in een andere familie terecht komen. De wilsrechten bieden kinderen de mogelijkheid om, in plaats van enkel een geldvordering te behouden, concrete goederen uit de nalatenschap op te eisen. Hierdoor behouden zij, ondanks het ontbreken van goederen bij de oorspronkelijke verdeling, toch invloed op het nalatenschapsvermogen.¹¹²

Wilsrechten zijn strikt persoonlijk van aard en kunnen niet worden overgedragen. Ze "kleven" aan de oorspronkelijke erfgenaam — doorgaans het kind van de erflater — en vervallen zodra de

---

¹¹⁰ Art. 4:189 NBW.

¹¹¹ Art. 4:182 lid 1 BW.

¹¹² Van Mourik & Schols 2021, p. 68.

vordering wordt overgedragen aan een ander. Dit betekent dat alleen het kind zelf, en niet diens rechtsopvolger, het wilsrecht kan uitoefenen. Ook is overdracht aan derden uitgesloten.¹¹³

De erflater kan bij uiterste wilsbeschikking (bijvoorbeeld in een testament) het recht om wilsrechten uit te oefenen beperken, uitbreiden of opheffen, mits dit uitdrukkelijk is vastgelegd.

114

Onderstaand schematisch overzicht geeft de 4 wilsrechten en hun gevolgen weer

Situatie	Artikel	Recht	Vruchtgebruik?	Opeisbaarheid?
Hertrouwen langstlevende ouder	Art. 4:19 NBW	Kind kan goederen opeisen tot waarde van vordering	✓ Ja, ten gunste van ouder	✗ Nee, vordering is niet opeisbaar
Overlijden ouder met stiefouder als erfgenaam	Art. 4:21 NBW	Kind krijgt vordering op stiefouder en kan goederen opeisen	✓ Ja, ten gunste van stiefouder	✗ Nee
Overlijden hertrouwde langstlevende ouder	Art. 4:20 NBW	Vordering op eerst overleden ouder wordt opeisbaar	✗ Nee	✓ Ja
Overlijden van de stiefouder	Art. 4:22 NBW	Vordering wordt opeisbaar, kind kan goederen opeisen	✗ Nee	✓ Ja

Situatie 1. Hertrouwen langstlevende ouder (Art. 4:19 NBW):

De langstlevende ouder hertrouwt of gaat samenwonen, en het kind heeft nog alleen een geldvordering op die ouder vanwege de wettelijke verdeling. De wet vreest dat door het nieuwe huwelijk/samenwonen goederen (zoals het huis of erfstukken) buiten de bloedlijn terechtkomen.¹¹⁵

Het kind mag goederen opeisen (bijvoorbeeld een erfstuk of een deel van de inboedel) tot de waarde van zijn/haar vordering. De langstlevende krijgt het vruchtgebruik van die goederen, dus mag ze blijven gebruiken. De vordering zelf wordt nog niet opeisbaar.

¹¹³ Van Mourik & Schols 2021, p. 54.

¹¹⁴ Art. 4:25 lid 6 NBW.

¹¹⁵ MvT Boek 4, p. 2-3.

Voorbeeld:

- Ouders A en B zijn getrouwd. A overlijdt.
- Volgens de wettelijke verdeling krijgt B alle goederen, en kind C krijgt een geldvordering van €50.000 op B.
- B hertrouwt met persoon D.
- C is bang dat erfstukken (bijv. een schilderij van oma of de piano) naar D gaan bij overlijden van B.
- C kan dan onder art. 4:19 NBW gebruikmaken van het wilsrecht en bijvoorbeeld het schilderij opeisen, tot max. €50.000.
- B mag het schilderij wel blijven gebruiken (vruchtgebruik).

2. Overlijden van de hertrouwde langstlevende ouder (Art. 4:20 NBW):

Situatie: De langstlevende ouder overlijdt na hertrouwen of samenwonen, en het kind heeft nog steeds een geldvordering op die ouder uit de wettelijke verdeling.

Wilsrecht: De geldvordering van het kind op de eerst overleden ouder wordt nu opeisbaar. Er is geen sprake meer van vruchtgebruik, want beide ouders zijn overleden.

Voorbeeld:

- In het vorige voorbeeld overlijdt nu ouder B (de hertrouwde ouder).
- Kind C heeft nog steeds een vordering van €50.000 op B uit het overlijden van ouder A.
- Door het overlijden van B wordt de vordering opeisbaar, en kan C het geld eisen uit de nalatenschap van B.
- Als het geld er niet is, kan C eventueel goederen uit die nalatenschap opeisen.

3. Overlijden ouder met stiefouder als erfgenaam (Art. 4:21 NBW):

Situatie: Een ouder overlijdt, en die heeft in zijn/haar testament een nieuwe partner (stiefouder) tot erfgenaam benoemd, in plaats van de kinderen.

Wilsrecht: Kinderen hebben dan recht op een geldvordering op de stiefouder én mogen goederen opeisen tot het bedrag van hun erfdeel. De stiefouder krijgt het vruchtgebruik van die goederen. De vordering wordt nog niet opeisbaar.

Voorbeeld:

- Ouder A overlijdt.
- A heeft in zijn testament partner D als enig erfgenaam benoemd, en kind C wordt daarmee gepasseerd.
- C heeft dus een geldvordering op D.
- Om te voorkomen dat D alles houdt en de goederen buiten de familie verdwijnen, mag C op grond van art. 4:21 NBW bijvoorbeeld opa's horloge of het familiehuis opeisen, zolang dat binnen de waarde van zijn erfdeel valt.
- D krijgt vruchtgebruik, dus mag het huis blijven bewonen.

4. Overlijden van de stiefouder (art. 4:22 NBW):

Situatie: de stiefouder overlijdt, en het kind had al eerder een vordering op die stiefouder uit een eerder wilsrecht (bijv. uit art. 4:21 NBW).

Wilsrecht: de vordering wordt nu opeisbaar, en het kind mag eventueel goederen opeisen als de vordering niet in geld voldaan wordt. Er is geen vruchtgebruik meer, want de stiefouder is overleden.

Voorbeeld:

- In het vorige voorbeeld overlijdt nu stiefouder D.
- Kind C had een geldvordering op D van €30.000, omdat D erfgenaam was van ouder A.
- Nu D overlijdt, kan C zijn vordering opeisen (in geld of goederen).
- C kan bijvoorbeeld nu wél definitief eigenaar worden van het horloge of de woning, zonder dat iemand er nog vruchtgebruik op heeft.

2.4.2. Uitoefening en procedurele waarborgen

Volgens artikel 4:19 NBW heeft een kind dat een geldvordering heeft op de langstlevende ouder het recht om bepaalde goederen uit de nalatenschap toe te wijzen ter waarde van die geldvordering, plus eventuele verhoging zoals bedoeld in art. 4:13 lid 4 NBW. Deze overdracht kan het kind doen vóórdat de vordering daadwerkelijk wordt uitbetaald, zodat de langstlevende ouder de vordering

niet omzet in geld om het uitoefenen van het wilsrecht te frustreren. Met andere woorden: het wilsrecht beschermt het kind dat liever goederen dan geld wenst, mits de waarde van de door de langstlevende toegewezen goederen binnen de omvang van de geldvordering past. De overdracht wordt gedaan onder voorbehoud van vruchtgebruik, tenzij de ouder daarvan afziet

De langstlevende echtgenoot mag een redelijke termijn stellen voor het invoeren van het wilsrecht. Indien sprake is van een minderjarig kind, is voorafgaande toestemming van de kantonrechter vereist. Deze zal toetsen of uitoefening van het wilsrecht in het belang is van het kind, met inachtneming van de belangen van de langstlevende en eventuele andere kinderen.¹¹⁶

Bij geschillen over de uitoefening beslist de kantonrechter. Het kan ook betrekking hebben op goederen die door zaaksvervanging in de plaats zijn gekomen van oorspronkelijke nalatenschapsgoederen, mits voor meer dan 50% gefinancierd uit de nalatenschap of huwelijksgemeenschap.¹¹⁷

De wilsrechten kunnen alleen worden uitgeoefend zolang de geldvordering van het kind nog niet is voldaan en de langstlevende echtgenoot een nieuwe relatie aangaat die vergelijkbaar is met een huwelijk.¹¹⁸

Een kind dat zijn wilsrecht uitoefent, kan overdracht vorderen van goederen uit de nalatenschap, tot een waarde gelijk aan (een deel van) zijn geldvordering. Deze overdracht kan, indien de vordering nog niet opeisbaar is, plaatsvinden onder voorbehoud van vruchtgebruik ten gunste van de langstlevende echtgenoot of stiefouder.¹¹⁹ Het vruchtgebruik fungeert in dit kader als een verzorgingsmechanisme: het is strikt persoonlijk, niet overdraagbaar en niet vatbaar voor verhaal door schuldeisers.¹²⁰ Indien het betreffende goed wordt vervreemd of verteerd, ontstaat voor het kind een vergoedingsvordering op de vruchtgebruiker.¹²¹ De langstlevende echtgenoot of erfgenaam is bovendien verplicht om alle andere kinderen schriftelijk te informeren over het voornemen om een goed aan één kind over te dragen.¹²² Deze informatieplicht waarborgt dat ook

---

¹¹⁶ Art. 4:25 lid 4 NBW.

¹¹⁷ Art. 4:24 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 75.

¹¹⁸ Art. 4:19 lid 1 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 78.

¹¹⁹ Van Mourik & Schols 2021, p. 78.

¹²⁰ Van Mourik & Schols 2021, p. 80.

¹²¹ Van Mourik & Schols 2021, p. 79.

¹²² Art. 4:17 lid 2 en 3 jo. art. 25 lid 3 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 77.

andere kinderen in de gelegenheid worden gesteld om hun wilsrechten gelijktijdig of alsnog uit te oefenen, waarmee het gelijke-rechtenbeginsel binnen het erfrecht wordt beschermd.¹²³ Indien meerdere kinderen een gelijk wilsrecht op een goed uitoefenen en hierover geen overeenstemming bereiken, wordt de beslissing genomen door de kantonrechter.¹²⁴

2.5. De som ineens in het NBW

Het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) bevat een expliciete regeling voor de som ineens als bijzondere vordering op de nalatenschap. Deze regeling is breder van opzet dan die in het OBW en beoogt het bieden van financiële waarborgen voor kinderen (en in sommige gevallen andere personen) bij het overlijden van een ouder.¹²⁵ De relevante bepalingen zijn opgenomen in Boek 4 (Erfrecht), met name in artikelen 35 t/m 37 NBW (S.B. 2024 no. 164).

Het recht op deze uitkering heeft prioriteit boven de verdeling van de nalatenschap onder erfgenamen. Juridisch gezien wordt de som ineens aangemerkt als een schuld van de nalatenschap.¹²⁶ Dit betekent dat deze vordering eerst uit de nalatenschap moet worden voldaan, voordat de overblijvende baten tussen de erfgenamen worden verdeeld. Hoewel het een preferente aanspraak is, geldt wel dat de hoogte ervan beperkt is tot wat redelijk en billijk is gezien de omstandigheden van het geval.¹²⁷

Volgens artikel 4:35 NBW kan een kind van de overledene een som ineens eisen als financiële bijdrage voor:

- a. Verzorging en opvoeding tot de leeftijd van 18 jaar (lid a);
- b. Levensonderhoud en studie tot de leeftijd van 21 jaar (lid b).¹²⁸

De som wordt alleen toegekend voor zover die kosten niet al worden gedragen door een andere onderhoudsplichtige (bijvoorbeeld de langstlevende ouder of een andere erfgenaam). Het maakt daarbij niet uit of die ouder met de overledene samenwoonde.¹²⁹

---

¹²³ Van Mourik e.a. 2002, p. 82.

¹²⁴ Art. 4:25 lid 4 NBW.

¹²⁵ Van Mourik & Schols 2021, p. 174-175; Veira 2006, p. 100.

¹²⁶ Art. 4:7 lid 1 sub f NBW; NBW, MvT Boek 4, p. 1.

¹²⁷ Van Mourik & Schols 2021, p. 175.

¹²⁸ Van Mourik & Schols 2021, p. 174.

¹²⁹ Van Mourik & Schols 2021, p. 175.

Voorbeeld uit de rechtspraak:

In een uitspraak van *het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 1 december 2015* ging het om een som van €20.000 die door één erfgenaam tijdens het leven was ontvangen. Deze som werd aangemerkt als een schuld die verhaald moest worden op de gehele nalatenschap. Het hof bepaalde dat deze schuld gelijkelijk verdeeld moest worden over alle vier erfgenamen, waardoor iedere erfgenaam, inclusief degene die de som had ontvangen, €5.000 moest bijdragen. Hiermee werd voorkomen dat een erfgenaam ongerechtvaardigd werd bevoordeeld ten opzichte van de anderen.

De essentie van het arrest is dat vorderingen of schulden die betrekking hebben op de nalatenschap gezamenlijk gedragen moeten worden door alle erfgenamen naar evenredigheid van hun erfdeel, ook als een van hen de som al had ontvangen.¹³⁰

Geldt dit ook voor een kind dat geen juridische band heeft met de erflater?

Ook een kind dat geen familierechtelijke band heeft met de erflater, bijvoorbeeld omdat de erflater wel de verwekker is, maar niet de juridische vader, kan toch aanspraak maken op een som ineens. Dit is gebaseerd op artikel 1:394 NBW, dat een verwekker verplicht om bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding, alsof hij een juridische ouder is.¹³¹

De hoogte van de som wordt bepaald door in mindering te brengen wat het kind reeds uit de erfenis heeft ontvangen, bijvoorbeeld via een verzekering bij overlijden. De aanspraak op de som ineens heeft bovendien voorrang op de rechten van het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot.¹³²

De totale sommen ineens die op grond van artikel 4:35 en 4:36 NBW kunnen worden toegekend, mogen samen niet meer bedragen dan de helft van de waarde van de nalatenschap.¹³³ Dit waarborgt dat er altijd nog een deel van de nalatenschap overblijft voor de overige erfgenamen.

2.6. De rechtspositie van de erfgenamen onder het NBW

---

¹³⁰ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHARL:2015:9053>.

¹³¹ Van Mourik & Schols 2021, p. 175.

¹³² Van Mourik & Schols 2021, p. 175.

¹³³ Art. 4:37 lid 4 NBW.

Dit betekent dat de rechtsopvolging onder algemene titel onmiddellijk plaatsvindt, zonder dat een bijzondere rechtshandeling is vereist. In tegenstelling tot het OBW, waar werd gesproken van “eigendomsovergang”, legt het NBW de nadruk op de juridische voortzetting van de vermogenspositie van de overledene. Zowel activa als passiva van de erflater gaan dus automatisch over op de erfgenamen, tenzij deze de nalatenschap beneficiair aanvaarden of verwerpen.¹³⁴

Net als onder het OBW biedt het NBW erfgenamen drie mogelijkheden: zuivere aanvaarding, beneficiaire aanvaarding of verwerping.¹³⁵ De bepalingen hierover zijn opgenomen in de artikelen 4:190 tot en met 4:194 NBW, die de procedure en gevolgen van elke keuze nauwkeurig regelen. Een belangrijke waarborg is het recht van beraad (art. 4:190 lid 1 NBW), dat de erfgenaam de mogelijkheid biedt gedurende een bepaalde termijn te onderzoeken wat de omvang van de nalatenschap is voordat hij een beslissing neemt. Gedurende deze periode is de erfgenaam nog niet aansprakelijk voor de schulden van de nalatenschap. De kantonrechter kan de beraadstermijn verlengen indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Het NBW verduidelijkt verder dat wanneer een erfgenaam zich gedraagt alsof hij eigenaar is – bijvoorbeeld door goederen te verkopen zonder noodzaak of toestemming – dit wordt beschouwd als stilzwijgende zuivere aanvaarding.¹³⁶ De wet beoogt hiermee misbruik of onduidelijkheid in de afwikkeling van nalatenschappen te voorkomen.

De gevolgen van zuivere en beneficiaire aanvaarding zijn in het NBW gedetailleerd uitgewerkt. Bij zuivere aanvaarding is de erfgenaam persoonlijk aansprakelijk voor alle schulden van de erflater, ook met zijn privévermogen.¹³⁷ Dit kan ernstige financiële gevolgen hebben wanneer de schulden de baten overstijgen.

Bij beneficiaire aanvaarding wordt, zoals reeds eerder aangegeven, de nalatenschap daarentegen beschouwd als een afgescheiden vermogen, gescheiden van het privévermogen van de erfgenaam.¹³⁸ De erfgenaam is in dat geval slechts aansprakelijk tot de waarde van de goederen van de nalatenschap. Deze regeling stemt overeen met het vroegere artikel 1059 OBW, maar is in het

---

¹³⁴ Art. 4:182 NBW.

¹³⁵ Art. 4:190-194 NBW.

¹³⁶ Art. 4:192 NBW.

¹³⁷ Art. 4:184 lid 1 NBW.

¹³⁸ Art. 4:184 lid 2 NBW jo. 4:190 NBW.

NBW aanzienlijk uitgebreid. Zo is in de artikelen 4:202 tot en met 4:226 NBW de volledige procedure van vereffening wettelijk vastgelegd. Erfgenamen dienen een boedelbeschrijving op te stellen, schuldeisers op te roepen en volgens een wettelijke rangorde uit te betalen.¹³⁹

De beneficiaire aanvaarding vormt aldus een belangrijk beschermingsmechanisme. Dit geldt met name voor minderjarigen, onder curatele gestelden en faillieten, die op grond van artikel 4:193 lid 1 NBW verplicht beneficiair moeten aanvaarden. Het doel hiervan is hen te beschermen tegen financiële risico's die zij zelf niet kunnen overzien. Op basis van de huidige informatie van Rechtspraak Suriname blijkt dat er een werkend boedelregister bestaat. Erfgenamen kunnen hun nalatenschap zuiver/beneficiair aanvaarden of verwerpen door een verklaring bij de griffie van het kantongerecht in te dienen.¹⁴⁰ Deze verklaring wordt vervolgens officieel ingeschreven in het boedelregister, wat de procedure juridisch bindend en transparant maakt.¹⁴¹

Ook onder het NBW blijft het mogelijk een nalatenschap te verwerpen.¹⁴² Een erfgenaam kan deze verklaring herroepen, mits de andere erfgenamen de nalatenschap nog niet hebben aanvaard (art. 4:195 NBW). Daarnaast kan de verwerping worden vernietigd wegens bedrog, dwang of bedreiging (art. 3:44 NBW jo. 4:195 NBW). Dwaling blijft, net als onder het OBW, geen rechtsgrond voor vernietiging.

Een belangrijke vernieuwing ten opzichte van het OBW is dat het NBW voorziet in een centrale registratie van verklaringen van aanvaarding of verwerping, hetgeen de rechtszekerheid en transparantie van de nalatenschapsafwikkeling bevordert.¹⁴³ Het NBW biedt ook de mogelijkheid om in beperkte vorm bij leven afspraken te maken over toekomstige nalatenschappen via de zogenoemde erfovereenkomst (art. 4:62 NBW e.v.), mits deze aan strikte voorwaarden voldoet.

Bovendien blijft gelden dat het recht tot verwerping niet verjaart (art. 4:190 lid 4 NBW), waardoor een erfgenaam die pas later kennis krijgt van zijn erfrecht, dit nog steeds kan uitoefenen. De wet

---

¹³⁹ Art. 4:202–226 NBW.

¹⁴⁰ PROCEDURE ERFENIS AANVAARDEN OF VERWERPEN (art. 4:190 NBW).

¹⁴¹ <https://rechtspraak.sr/algemene-berichtgeving/unit-familie/?utm>.

¹⁴² Art. 4:190 lid 3 NBW.

¹⁴³ Art. 4:191 NBW.

bepaalt echter dat feitelijk handelen als erfgenaam kan leiden tot stilzwijgende aanvaarding, tenzij aannemelijk wordt gemaakt dat de handelingen slechts van bewarende aard waren.¹⁴⁴

De keuze voor aanvaarding of verwerping heeft onder het NBW directe gevolgen binnen de wettelijke verdeling (art. 4:13–17 NBW). Bij de wettelijke verdeling verkrijgt de langstlevende echtgenoot de goederen van de nalatenschap, terwijl de kinderen een geldvordering krijgen op de langstlevende ter grootte van hun erfdeel. Indien een kind verwerpt, wordt het geacht nooit erfgenaam te zijn geweest (art. 4:18 NBW), waardoor zijn deel direct toekomt aan zijn afstammelingen of mede-erfgenamen. Dit voorkomt dat de afwikkeling van de nalatenschap wordt vertraagd en waarborgt dat de verdeling op evenwichtige wijze kan plaatsvinden.

Samenvattend kan worden gesteld dat het NBW 2025 de kernbeginselen van het erfrecht, zoals het saisinebeginsel en de keuzevrijheid van erfgenamen, handhaaft, maar deze heeft geüniformeerd, geordend en uitgebreid met moderne waarborgen. Met name de invoering van duidelijke regels omtrent de vereffening, de centrale registratie en de mogelijkheid van erfovereenkomsten versterkt de rechtszekerheid en bescherming van erfgenamen. De erfgenaam wordt hierdoor beter in staat gesteld een weloverwogen keuze te maken over de aanvaarding van de nalatenschap, met een duidelijker afbakening van aansprakelijkheid en risico's dan onder het OBW het geval was.

2.7. De saisine en schulden onder het NBW

Het saisinebeginsel blijft ook in het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) behouden als hoeksteen van het erfrecht. Artikel 4:182 NBW bepaalt dat erfgenamen van rechtswege de rechten en verplichtingen van de overledene verkrijgen.¹⁴⁵ Daarmee wordt de historische regel “Le mort saisit le vif” voortgezet, maar in gemoderniseerde bewoordingen. Conform artikel 4:182 lid 2 NBW zijn erfgenamen automatisch aansprakelijk voor de schulden van de erflater die niet door diens overlijden tenietgaan, in het bijzonder voor de schulden zoals bedoeld in artikel 4:7 lid 1 onder a NBW. Deze saisineregels blijven ook binnen het regime van de wettelijke verdeling onverkort van toepassing, net als toen in de OBW, waarbij de erfgenamen gezamenlijk als schuldenaren optreden.¹⁴⁶

---

¹⁴⁴ Art. 4:190 lid 4 NBW.

¹⁴⁵ Van Mourik & Schols 2021, p. 45.

¹⁴⁶ Van Mourik & Schols 2021, p. 45.

In de onderlinge verhouding tussen de langstlevende echtgenoot en de kinderen geldt een bijzondere regeling. Op grond van artikel 4:14 lid 1 NBW komen de schulden volledig voor rekening van de echtgenoot.¹⁴⁷ Dit houdt in dat hoewel kinderen formeel mede-erfgenamen zijn, zij zich tegenover schuldeisers kunnen beroepen op de primaire betalingsverplichting van de echtgenoot. Het privévermogen van de kinderen kan in beginsel niet worden uitgewonnen voor schulden van de nalatenschap.

Hierop geldt echter een uitzondering wanneer het kind een geldvordering op de langstlevende ouder heeft verkregen, zoals bedoeld in artikel 4:13 lid 3 NBW. In dat geval kan uitwinning van het vermogen van het kind plaatsvinden, voor zover zijn vordering op de ouder feitelijk is verminderd door betaling of overdracht van goederen. Deze situatie kan worden voorkomen indien het kind andere goederen aanwijst die voldoende verhaal bieden.¹⁴⁸ Op die manier beoogt de wet een evenwicht te scheppen tussen bescherming van de kinderen en de belangen van schuldeisers, zodat de erfgenamen niet onnodig worden belast met schulden buiten hun invloedsfeer.¹⁴⁹

De kindsdelen – oftewel de vorderingen van de kinderen op de echtgenoot – worden vastgesteld op het saldo van de nalatenschap ná aftrek van de schulden. Elk kind heeft recht op een evenredig erfdeel en draagt dus indirect bij aan het totale schuldenpakket.¹⁵⁰

Bij een negatieve nalatenschap, waarin de schulden groter zijn dan de baten, betekent de wettelijke regeling dat uitsluitend de echtgenoot het negatieve saldo draagt. De kinderen hebben dan geen draagplicht, aangezien hun vordering feitelijk nihil of negatief zou uitvallen. In zo'n geval rust het volledige financiële risico op de echtgenoot, tenzij deze de nalatenschap beneficiair aanvaardt.¹⁵¹ Ook in het NBW wordt door beneficiaire aanvaarding de aansprakelijkheid beperkt tot de waarde van de goederen van de nalatenschap. Ook kinderen hebben de mogelijkheid om beneficiair te aanvaarden. Voor minderjarige kinderen geldt dit zelfs van rechtswege, hetgeen hen automatisch beschermt tegen persoonlijke aansprakelijkheid voor nalatenschapsschulden.¹⁵²

---

¹⁴⁷ Van Mourik e.a. 2002, p. 77.

¹⁴⁸ Van Mourik e.a. 2002, p. 77-78.

¹⁴⁹ Art. 4:14 lid 3 NBW.

¹⁵⁰ Van Mourik & Schols 2021, p. 46-47.

¹⁵¹ Art. 4:14 lid 4 jo. 4:190 lid 1 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 51; Van Mourik e.a. 2002, p. 77.

¹⁵² Art. 4:193 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 51.

De regeling onder het NBW zorgt zo voor een evenwichtiger en beter afgebakend aansprakelijkheidsstelsel. Waar het OBW de erfgenamen hoofdelijk en onmiddellijk aansprakelijk stelde, biedt het NBW duidelijke afschermingsmechanismen en waarborgen voor bescherming van het gezinsvermogen, in het bijzonder binnen de wettelijke verdeling.

3. Voor- en nadelen van de wettelijke verdeling voor erfgenamen onder het Nieuw Burgerlijk Wetboek

3.1. Inleiding

De invoering van het Surinaamse NBW markeert een fundamentele vernieuwing van het erfrecht, niet alleen in terminologie en structuur, maar ook inhoudelijk. Klassieke figuren zoals de legitieme portie en de ouderlijke boedelverdeling (OBV) zijn vervallen, terwijl moderne regelingen zoals de wettelijke verdeling (WV) hun intrede doen.¹⁵³ Hoewel dit een eigentijdse stap lijkt, was de roep om hervorming al eerder voelbaar. Zo bleek uit een MULO-onderzoek uit 1994 onder leraren in Paramaribo dat brede maatschappelijke steun bestond voor sterkere bescherming van de langstlevende echtgenoot.¹⁵⁴ Deze vroegtijdige signalen vormden een aanwijzing voor de richting waarin het erfrecht zich zou ontwikkelen. In dit hoofdstuk worden de voor- en nadelen van deze hervorming besproken, mede aan de hand van de relevante bepalingen uit het NBW en de Nederlandse rechtspraak die als inspiratiebron dienden voor de Surinaamse wetgever.

3.1.1. Historisch perspectief en het belang van De Visser-Harms

In het oud Surinaamse erfrecht hadden kinderen een wettelijk afdwingbaar recht op een legitieme portie, ongeacht wat in het testament stond.¹⁵⁵ Dit beperkte de vrijheid van de erflater en kon ten koste gaan van de verzorging van de langstlevende echtgenoot. Een belangrijk juridisch ankerpunt is het arrest *HR 30 november 1945, NJ 1946, 62 (De Visser-Harms)*. In deze zaak was sprake van kinderen die aanspraak maakten op hun erfdeel in natura, terwijl hun moeder – de weduwe – nog

---

¹⁵³ SJB 2025 (62), nr.1, p.42.

¹⁵⁴ Jadnanansing 2017, p. 31.

¹⁵⁵ Art. 941 e.v. OBW.

in het huis woonde. De Hoge Raad oordeelde dat de kinderen verplicht waren om hun moeder het vruchtgebruik van de woning te laten behouden. De essentie van dit arrest ligt in het impliciet erkennen van een onderhoudsplicht ten opzichte van de langstlevende echtgenoot, zelfs als daarover niets uitdrukkelijk in de wet stond. De uitspraak markeerde een belangrijk beginpunt van een rechtsontwikkeling waarbij de belangen van de overblijvende echtgenoot zwaarder gingen wegen dan die van directe erfgenamen. Het arrest heeft mede geleid tot de gedachte dat erfgenamen niet alleen rechten hebben, maar ook verantwoordelijkheden richting hun ouders.¹⁵⁶ Deze gedachte is in het NBW gecodificeerd in de wettelijke verdeling, waarbij het familiaal vermogen – zoals de woning – bij de langstlevende blijft.

3.2. Evaluatie van de wettelijke verdeling onder het NBW

De langstlevende echtgenoot wordt automatisch eigenaar van de hele nalatenschap en kan zelfstandig beschikken over de goederen, zonder instemming van de kinderen.¹⁵⁷ Dit voorkomt directe conflicten, biedt rust in een emotioneel beladen periode en vereenvoudigt de administratieve afwikkeling.¹⁵⁸

Toch zijn er ook nadelen: kinderen verkrijgen slechts een niet-opeisbare geldvordering en worden in hun rechtspositie uitgesteld, wat tot spanningen kan leiden bij gebrek aan vertrouwen of communicatie.¹⁵⁹ Daarnaast kan de langstlevende echtgenoot worden geconfronteerd met een zware schuldenlast, zeker bij een negatieve nalatenschap.¹⁶⁰

Naar mijn inzien is er sprake van een evenwichtige balans. De prioritaire bescherming van de langstlevende echtgenoot binnen deze regeling is gerechtvaardigd, terwijl de rechtszekerheid van de kinderen gewaarborgd blijft via hun geldvordering en de bestaande wilsrechten. In veel gevallen weegt het belang van stabiliteit en continuïteit voor de langstlevende zwaarder dan het directe eigendomsrecht van de kinderen.

3.3. Verruiming van plaatsvervulling onder het NBW

---

¹⁵⁶ HR 30-11-1945, ECLI:NL:HR:1945:14 (De Visser/Harms, Weduwe Visser).

¹⁵⁷ Vragenlijst, mr. Huang.

¹⁵⁸ Vragenlijst, de heer Sidoel; Vragenlijst, mr. Baal.

¹⁵⁹ Vragenlijst, mr. Boëtius-Cadogan.

¹⁶⁰ Vragenlijst, mr. Alexander.

Het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) moderniseert het erfrechtelijke systeem door af te rekenen met verouderde principes zoals kloving en door plaatsvervulling ruimer toe te passen. Deze wijzigingen zorgen voor meer rechtsgelijkheid, maar brengen ook nieuwe juridische uitdagingen met zich mee.

Een groot voordeel is het afschaffen van het klovingprincipe uit het oude recht, waarbij de nalatenschap werd gesplitst in een vaderlijke en moederlijke helft (art. 878 jo. 879 OBW). Dit leidde vaak tot ongelijke behandeling van halfbroers en -zussen. Onder het NBW worden alle erfgenamen beoordeeld op basis van de graad van verwantschap, waarbij volle broers een dubbel aandeel ontvangen ten opzichte van halfbroers.¹⁶¹

Daarnaast is de regeling voor plaatsvervulling aanzienlijk verruimd: niet alleen bij overlijden, maar ook bij onwaardigheid, onterving of verwerping kan plaatsvervulling optreden (art. 4:12 lid 1 NBW). Binnen de wettelijke verdeling betekent dit dat wanneer een kind van de overledene wordt uitgesloten of afziet van zijn erfdeel, diens eigen kinderen – de kleinkinderen van de erflater – in zijn plaats treden en een geldvordering verkrijgen op de langstlevende echtgenoot. Zo blijft het erfdeel binnen de bloedlijn en worden jonge of kwetsbare erfgenamen beter beschermd.¹⁶²

Een nadeel is dat deze ruimere toepassing de boedelafwikkeling juridisch complexer kan maken, zeker bij meerdere staaksgewijze vervangingen. Ook bestaat het risico dat erfgenamen worden betrokken in de nalatenschap die de erflater uitdrukkelijk had willen uitsluiten. Desondanks is deze benadering passend: de beperking van plaatsvervulling tot directe afstammelingen (en niet daarbuiten) is logisch, omdat dit de juridische lijn overzichtelijk houdt en de bedoeling van erfopvolging binnen de familie recht doet.

3.4. De effectiviteit van wilsrechten als beschermingsmechanisme

Met de invoering van het NBW is de legitieme portie afgeschaft en vervangen door **wilsrechten** (art. 4:19–4:22 NBW). Hiermee kunnen kinderen bepaalde goederen uit de nalatenschap opeisen in plaats van slechts een geldvordering. Deze hervorming sluit aan bij het doel om

---

¹⁶¹ Art. 4:11 lid 2 NBW; Van Mourik & Schols 2021, p. 33.

¹⁶² Van Mourik & Schols 2021, p. 34.

familievermogen binnen de bloedlijn te behouden, bijvoorbeeld bij hertrouwen van de langstlevende echtgenoot.

De regeling van de wilsrechten in het Surinaams Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) beoogt een evenwicht te creëren tussen de bescherming van afstammelingen en de autonomie van de langstlevende echtgenoot. Op grond van de artikelen 4:28 tot en met 4:30 NBW kan een kind in bepaalde gevallen overdracht verlangen van goederen die de langstlevende krachtens de wettelijke verdeling heeft verkregen, zoals het ouderlijk huis of familiegrond. Voorwaarde is dat er sprake is van een verhouding tussen een kind van de erflater en diens langstlevende echtgenoot, en dat het kind in de wettelijke verdeling slechts een geldvordering verkrijgt (art. 4:13 lid 3 NBW). De langstlevende behoudt in beginsel het vruchtgebruik van het overgedragen goed (art. 4:29–4:30 NBW), zodat diens verzorgingsbelang is gewaarborgd. Dit voorkomt dat belangrijke familiegoederen verdwijnen naar bijvoorbeeld een stiefouder of nieuwe partner.¹⁶³

Deze regeling biedt naar mijn mening voldoende bescherming. Ze zorgt ervoor dat waardevolle goederen binnen de familie blijven, zonder dat de langstlevende echtgenoot direct in zijn of haar belangen wordt geschaad. Toch zijn er ook aandachtspunten. De effectiviteit van de wilsrechten hangt sterk af van de kennis en actie van erfgenamen. De procedure vereist namelijk tijdig handelen en juridische bewustwording, wat in de praktijk niet vanzelfsprekend is. In theorie is de regeling goed toegankelijk, maar in de praktijk spelen kosten, gebrek aan informatie en juridische complexiteit vaak een belemmerende rol.¹⁶⁴ Verder zijn er beperkingen die de werking van wilsrechten kunnen ondermijnen. Zo kunnen bestaande rechten van de langstlevende, zoals vruchtgebruik of de bevoegdheid om goederen te verkopen, het daadwerkelijk verkrijgen van goederen bemoeilijken.¹⁶⁵

Kortom, de wilsrechten bieden een redelijke balans tussen bescherming van het familievermogen en respect voor de positie van de langstlevende echtgenoot. De regeling is juridisch goed doordacht, maar zal alleen effectief zijn als erfgenamen goed geïnformeerd zijn en begeleid worden bij het uitoefenen van hun rechten.

---

¹⁶³ Vragenlijst, mr. Huang; Vragenlijst, de heer Sidoel.

¹⁶⁴ Vragenlijst, mr. Boëtius-Cadogan; Vragenlijst, mr. Baal; Vragenlijst, mr. Alexander.

¹⁶⁵ Vragenlijst, mr. Boëtius-Cadogan.

3.5. De som ineens in het OBW en NBW

Onder het OBW bestond voor een niet-erkend kind de mogelijkheid om via de kantonrechter een eenmalige “som ineens” te verkrijgen als onderhoudsbijdrage, tot maximaal het erfdeel dat het kind zou hebben ontvangen bij erkenning (art. 342 e.v. OBW).

Het NBW breidt deze regeling uit met een preferente vordering voor kinderen tot 18 jaar (verzorging) en tot 21 jaar (studie), ook wanneer het om niet-juridische kinderen gaat (art. 4:35–4:37 NBW, art. 1:394 NBW). Deze vorderingen hebben voorrang boven gewone schulden en mogen samen niet meer bedragen dan 50% van de nalatenschap.

Deze ontwikkeling is een duidelijke stap vooruit. Minderjarige en niet-erkende kinderen worden zo beter beschermd tegen financiële achterstelling, wat een belangrijke correctie vormt op het verleden. Het voorkomt dat zij volledig buiten de erfregeling vallen, terwijl zij vaak wel afhankelijk waren van de overledene. De regeling draagt bij aan een eerlijkere verdeling van de nalatenschap, zonder dat dit leidt tot onevenredige bevoordeling.

Tegelijkertijd kent de regeling ook grenzen. De maximale hoogte van de vordering blijft beperkt en de praktische afwikkeling kan ingewikkeld zijn, vooral als er sprake is van een omvangrijke of onduidelijke nalatenschap. Maar dat is onvermijdelijk bij het combineren van rechtsgelijkheid met individuele maatvoering.

3.6. De rechtspositie van erfgenamen onder het OBW en NBW

Onder het OBW gold het saisinebeginsel (art. 862 OBW), wat inhield dat erfgenamen van rechtswege en direct eigenaar werden van de nalatenschap, inclusief alle rechten én schulden van de erflater. Hierdoor ontstond hoofdelijke aansprakelijkheid tegenover schuldeisers, tenzij men beneficiair aanvaarde. Zonder deze bescherming konden erfgenamen zelfs met hun privévermogen worden aangesproken – met alle financiële risico's van dien.

Het NBW behoudt het saisinebeginsel (art. 4:182 NBW), maar voert op meerdere vlakken belangrijke verbeteringen door. Minderjarigen zijn nu van rechtswege beschermd via verplichte beneficiaire aanvaarding, en ook de regels rondom stilzwijgende aanvaarding zijn expliciet

geregeld (art. 4:190–4:195 NBW). Door centrale registratie van verklaringen van aanvaarding of verwerping wordt bovendien de transparantie verhoogd en de rechtszekerheid versterkt.

Binnen de wettelijke verdeling komt de volledige schuldenlast in beginsel bij de langstlevende echtgenoot te liggen (art. 4:14 NBW), terwijl kinderen slechts een niet-opeisbare geldvordering verkrijgen. Dit beschermt hen tegen persoonlijke aansprakelijkheid en voorkomt een versnippering van het vermogen. De langstlevende krijgt op die manier de ruimte om zelfstandig over het vermogen te beschikken, zonder dat kinderen zich direct kunnen beroepen op hun erfdeel.

Hoewel sommige respondenten opmerken dat deze automatische toerekening van schulden aan de langstlevende echtgenoot een zware last kan vormen, met name bij een negatieve nalatenschap wordt dit risico in de praktijk als beheersbaar beschouwd.¹⁶⁶ Er blijven immers belangrijke beschermingsmechanismen bestaan, zoals de mogelijkheid tot verwerping of beneficiaire aanvaarding van de nalatenschap.¹⁶⁷

---

¹⁶⁶ Vragenlijst, mr. Baal.

¹⁶⁷ Vragenlijst, mr. Boëtius-Cadogan.

Conclusie

De invoering van het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) per 1 mei 2025 heeft het erfrecht ingrijpend hervormd, met als meest ingrijpende wijziging de introductie van de wettelijke verdeling. Deze ontwikkeling vormt het juridische antwoord op de maatschappelijke roep om betere bescherming van de langstlevende echtgenoot en is rechtstreeks geïnspireerd door de Nederlandse rechtsontwikkeling, met onder andere het arrest *De Visser-Harms* als belangrijk historisch ankerpunt.

Uit de vergelijking tussen het OBW en het NBW blijkt dat de kern van de hervorming vooral ligt in een sterkere scheiding van vermogens en verantwoordelijkheden. Onder het OBW liep het privévermogen, het vermogen uit de huwelijksgemeenschap en het erfdeel van erfgenamen vaak door elkaar, afhankelijk van het gekozen huwelijksvermogensregime. Met name bij een algehele gemeenschap van goederen en de daarbij behorende hoofdelijke aansprakelijkheid konden erfgenamen (zowel de langstlevende als de kinderen, mits zij zuiver hadden aanvaard) aansprakelijk worden voor de volledige schulden van de nalatenschap, ongeacht hun eigen erfdeel. Dit leidde in de praktijk tot onduidelijkheid, een complexe afwikkeling en aanzienlijke financiële risico's.

Met de komst van het NBW wordt deze traditionele verwevenheid in belangrijke mate doorbroken. Erfgenamen treden nog steeds van rechtswege in de rechten van de overledene (saisine), maar hun aansprakelijkheid is strikter begrensd. Indien alle erfgenamen – zowel de langstlevende als de kinderen – de nalatenschap zuiver aanvaarden, zijn zij in beginsel allen aansprakelijk voor de schulden. Omdat de goederen bij de langstlevende achterblijven onder de wettelijke verdeling, wordt de aansprakelijkheid feitelijk vooral op haar verhaald, wat in bepaalde gevallen zelfs haar privévermogen kan raken. De geldvorderingen van de kinderen kunnen daardoor indirect worden uitgehold, maar de langstlevende blijft in het stelsel van de wettelijke verdeling wel de primaire draagplichtige.

Ook het huwelijksvermogensrecht is in het NBW duidelijker vormgegeven. Afhankelijk van het gekozen stelsel, zoals de beperkte gemeenschap van goederen, is privévermogen beter beschermd en is eenvoudiger vast te stellen welke goederen tot de nalatenschap behoren. Dit zorgt doorgaans

voor een transparantere en beter voorspelbare positie voor zowel de langstlevende als de overige erfgenamen, zij het steeds afhankelijk van de huwelijkskeuzes die partijen hebben gemaakt.

De overgangsregeling sluit logisch aan op dit vernieuwde systeem. In beginsel worden reeds lopende nalatenschappen afgewikkeld volgens het oude recht, terwijl nieuwe nalatenschappen volledig onder het NBW vallen. Dit voorkomt dat betrokkenen midden in de afwikkeling moeten overschakelen naar andere regels. Wel kunnen zich uitzonderingssituaties voordoen, bijvoorbeeld wanneer een testament of huwelijksvermogensregime uit het oude recht moet worden uitgelegd onder de werking van het nieuwe erfrecht. In die gevallen bepaalt de overgangsregeling welk recht van toepassing blijft.

Zoals eerder aangegeven verkrijgt de langstlevende echtgenoot onder de wettelijke verdeling automatisch het volledige vermogen van de nalatenschap, inclusief het recht om zelfstandig over de goederen te beschikken. De kinderen krijgen daarentegen slechts een niet-opeisbare geldvordering, die pas opeisbaar wordt onder specifieke omstandigheden zoals overlijden, faillissement of ondercuratelestelling van de langstlevende. Daarmee is hun materiële positie als erfgenaam aanzienlijk verzwakt, terwijl de langstlevende juist juridisch en feitelijk is versterkt.

De nieuwe systematiek biedt verschillende duidelijke voordelen. Allereerst draagt zij bij aan het voorkomen van directe conflicten tussen de langstlevende ouder en de kinderen, doordat de verdeling automatisch en wettelijk is geregeld. Dit schept duidelijkheid en voorkomt onnodige spanningen binnen de familie. Daarnaast bevordert het systeem rust en continuïteit in een periode die vaak al emotioneel zwaar is, doordat de langstlevende zonder al te veel juridische complicaties het dagelijks leven kan voortzetten. Een belangrijk bijkomend voordeel is de toegenomen transparantie en rechtszekerheid. Door de registratie in het boedelregister is er beter overzicht over de afwikkeling van nalatenschappen. Bovendien is er een extra inlichtingenpost toegevoegd, wat de toegankelijkheid van informatie vergroot en erfgenamen beter in staat stelt om geïnformeerde keuzes te maken.

Daarnaast biedt het NBW compensatiemechanismen voor de verzwakte positie van de kinderen. Denk aan de introductie van wilsrechten, die hen onder voorwaarden toegang geven tot specifieke goederen uit de nalatenschap, met als doel het familievermogen binnen de bloedlijn te houden.

Toch kleven er ook duidelijke nadelen aan de nieuwe systematiek. Zo is de positie van kinderen als erfgenamen aanzienlijk verzwakt. Hun invloed op de afwikkeling van de nalatenschap en hun zeggenschap over het familiaal vermogen zijn beperkt, aangezien het zwaartepunt bij de langstlevende ouder is komen te liggen. Daarnaast is de juridische complexiteit toegenomen. Dit komt onder andere door de verruiming van de regels rondom plaatsvervulling en de ingewikkelde voorwaarden die verbonden zijn aan het uitoefenen van wilsrechten. Deze vereisen niet alleen een zekere mate van juridische kennis, maar ook dat erfgenamen tijdig en correct handelen. Tot slot kan de langstlevende – met name wanneer sprake is van een negatieve nalatenschap – geconfronteerd worden met een zware financiële last, wat de bescherming die het systeem beoogt te bieden in de praktijk kan ondermijnen.

De balans die het NBW tracht te vinden tussen bescherming van de langstlevende en rechtszekerheid voor kinderen is juridisch weloverwogen, maar praktisch uitdagend. De erfgenamen hebben minder directe rechten, maar worden niet rechteloos gelaten. De wetgever heeft bewust gekozen voor een benadering waarin stabiliteit en continuïteit zwaarder wegen dan onmiddellijke verdeling. Daarmee is het erfrecht moderner geworden, maar ook complexer en minder voorspelbaar voor erfgenamen die vertrouwd waren met het oude systeem.

Geconcludeerd kan worden dat de invoering van het Nieuw Burgerlijk Wetboek de rechtspositie van erfgenamen bij wettelijke verdeling fundamenteel heeft veranderd. Kinderen verliezen hun directe eigendomsrechten en worden in plaats daarvan schuldeisers van de langstlevende echtgenoot. Hoewel dit een duidelijke verschuiving inhoudt ten nadele van hun onmiddellijke vermogenspositie, zijn er tegelijk nieuwe waarborgen ingevoerd – zoals wilsrechten en preferente vorderingen – die bedoeld zijn om een zekere mate van evenwicht te bewaren. Toch is de kern van de verandering helder: de bescherming van de langstlevende echtgenoot heeft in het nieuwe systeem prioriteit gekregen, zelfs wanneer dat ten koste gaat van de directe aanspraken van de kinderen.

Aanbeveling

Naar mijn inziens is het van groot belang dat erfgenamen het nieuwe systeem accepteren en zich realiseren dat er geen weg meer terug is. *It is what it is*. Om goed om te kunnen gaan met de wettelijke verdeling, raad ik erfgenamen aan zich proactief te laten informeren over hun rechten en mogelijkheden. Eigen initiatief is hierbij essentieel. Meer educatie over het erfrecht en het benutten van publieke informatiebronnen, zoals lezingen, kunnen erfgenamen helpen om weloverwogen keuzes te maken. Daarnaast kan ook het notariaat een belangrijke rol spelen bij het verstrekken van gerichte informatie en advies.

Daarnaast onderstreep ik het belang van het testament als een krachtig instrument om de verdeling van de nalatenschap aan te passen aan persoonlijke wensen. Het is cruciaal dat men zich hierin tijdig en goed laat adviseren. Tot slot adviseer ik erfgenamen om altijd een zorgvuldige boedelbeschrijving op te (laten) stellen. Dit is nodig om de vorderingen van kinderen op een correcte manier vast te stellen en geschillen te voorkomen.

Bronvermelding

Literatuur

Jadnanansing 2017

C.R. Jadnanansing, *Over Recht (op)recht gezegd (?)*: 80 artikelen door Carlo Jadnanansing, Paramaribo: Multiforms N.V. 2017.

Kraan & Jadnanansing 2017

C.A. Kraan en C.R. Jadnanansing, *Handboek Surinaams Erfrecht*, Paramaribo: Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap / Kluwer 2017.

Luijten & Meijer 2008

mr. E. A. A. Luijten en Prof. mr. W. R. Meijer, *Huwelijksgoederen- en erfrecht*, Nederland: Kluwer - Deventer 2008.

Van Mourik e.a. 2002

mr. M.J.A. van Mourik e.a., *Het Nieuwe Erfrecht in 204 vragen en antwoorden*, Nederland: Kluwer - Deventer 2002.

Van Mourik & Schols 2021

mr. M.J. A. van Mourik en prof. mr. J. M. Schols, *Erfrecht, Monografieën privaatrecht*, Nederland: Deventer Wolters Kluwer 2021.

Veira 2023

M.A. Veira, *De wettelijke verdeling van nalatenschappen in Suriname (1869-2022) berekening van het aandeel van iedere gerechtigde in een erfrechtelijke boedel*, Nederland: Buttenbley Publishing 2023.

Scriptie

Kamta 2024

P.D. Kamta, *Ouderlijke boedelverdeling: een vergelijking tussen het oud en concept Nieuw BW* (bachelorscriptie) 2024.

Proefschrift

Veira 2006

M. A. Veira, *De langstlevende echtgenoot: een vergelijking van de positie van de langstlevende echtgenoot in het Marron-erfrecht met de positie van de langstlevende in het Caraïbisch en het Surinaams erfrecht*, Universiteit van Amsterdam Proefschrift: Wolf Legal Publishers 2006.

Tijdschrift- Kranten artikel

A.F.K. Chin-A-Lin, “*Enige beschouwingen rondom het Nieuw Burgerlijk Wetboek van Suriname.*”, SJB 2025 (62), nr.1, p. 39 - 42.

Veira 2025

M.A. Veira, *De positie van de langstlevende partner in het Nieuw Surinaams Nieuw Burgerlijk Wetboek (BW)*, Dagblad: De Ware Tijd 4 juni 2025.

Wet-en regelgeving

- Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Suriname, KB van 4 september 1868 no.17, G.B. 1868 no.14, opgenomen in Wetboeken en Reglement voor de kolonie Suriname, Ministerie van Financiën, s’-Gravenhage 1868.
- Faillissementswet 1935, vastgesteld bij wet van 17 mei 1935 (G.B. 1935 no. 81), zoals gewijzigd bij G.B. 1936 no. 108, G.B. 1936 no. 115, G.B. 1944 no. 42, G.B. 1947 no. 140, G.B. 1949 no. 47, G.B. 1963 no. 164, G.B. 1968 no. 63, S.B. 1981 no. 23, en S.B. 1986 no. 82.
- Grondwet van de Republiek Suriname S.B. 1987 no. 116, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38.
- Nederlands Burgerlijk Wetboek, Staatsblad 2002, no. 230.
- Resolutie 2909/25, houdende vaststelling van de inwerkingtreding van het Burgerlijk Wetboek (S.B. 2024 no.164) en aanverwante wetgeving (6 februari 2025)
- Surinaams Burgerlijk Wetboek G.B. 1860 no. 4, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2004 no. 25.
- Surinaams Burgerlijk Wetboek (Nieuw Burgerlijk Wetboek) S.B. 2024 no. 164, vastgesteld bij wet van 5 december 2024, in werking getreden op 1 mei 2025.
- Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek, Wet van 5 december 2024, Staatsblad 2024 no. 166, regelend overgangsrecht ter gelegenheid van de invoering van het nieuwe Burgerlijk Wetboek van Suriname.
- Verordening van 24 november 1933, tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Suriname omtrent de erfopvolging, G.B. 1934 no.30.

Verdragen

Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind - Kinderrechten.nl, (laatst geraadpleegd op 17 oktober 2025).

Jurisprudentie

- Hof Amsterdam (15 augustus 2002, NJ 2003, 53)
- Hoge Raad (Erven De Jonge - HR 7 april 1967, NJ 1967, 378)
- Meerzicht - HR 12 mei 1972, NJ 1973, 53
- HR 9 september 1988, NJ 1989, 239 (Erven van der Kammer)
- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 1 december 2015
- HR 12 april 2002 (ECLI:NL:HR:2002:AD9336 – *Portacabin*)
- HR 30 november 1945, NJ 1946, 62, ECLI:NL:HR:1945:14 (De Visser/Harms, Weduwe Visser)

Internetbronnen

- ECLI:NL:GHAMS:2002:AF5771 (Onwaardige kleinzoon) - Het Rechtenstudentje, (laatst geraadpleegd op 2 augustus 2025).
- ECLI:NL:GHDHA:2018:3117, Gerechtshof Den Haag, 200.207.823/01, (laatst geraadpleegd op 2 augustus 2025).
- <https://www.hetrechtenstudentje.nl/jurisprudentie/eclinlxx1979ac3090-marckx-vs-belgie>, (laatst geraadpleegd op 2 augustus 2025).
- NJ 1967, 378: HR, 07-04-1967 | InView; (laatst geraadpleegd op 2 augustus 2025).
- Standaardarresten erfrecht | Erfrecht voor iedereen., (laatst geraadpleegd op 30 september 2025).
- DNA, “*Nieuw Burgerlijk Wetboek met algemene 28 stemmen goedgekeurd*”, 14 augustus 2024, Nieuw Burgerlijk Wetboek met algemene 28 stemmen goedgekeurd, (laatst geraadpleegd op 12 oktober 2025)
- ECLI:NL:GHARL:2015:9053, Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 200.144.328 (laatst geraadpleegd op 2 augustus 2025).

- ECLI:NL:HR:2002:AD9336, (laatst geraadpleegd op 2 augustus 2025).
- <https://semantius.nl/uitspraken/ECLI%3ANL%3APHR%3A2003%3AAF3410>, (laatst geraadpleegd op 2 augustus 2025).
- PROCEDURE ERFENIS AANVAARDEN OF VERWERPEN (art. 4:190 BW, laatst geraadpleegd op 19 november 2025).
- <https://rechtspraak.sr/algemene-berichtgeving/unit-familie/?utm>, (laatst geraadpleegd op 19 november 2025).
- MA Veira. Verschenen in het dagblad "De Ware Tijd" van 4 juni 2025., 12 oktober 2025.

Bijlage:

Vragenlijst respondenten:

Mr. Carol P. Baal
Mr. Derrick Alexander
Mr. Marion Boëtius-Cadogan
Mr. Robert Lejun Huang
de heer Andro Jürgen Frederik Sidoel